SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
FILOZOFICKO-PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA V OPAVĚ

fotograf

radim dibdiak

INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE
TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

JAKUB JOCH
OPAVA 2025

> ***Street je nejsnazší... for me — jde o to, komu „se to děje“, mně ano!***

fotograf
radim
dibdiak

photographer
radim
dibdiak

Jakub Joch
Teoretická bakalářská práce

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Opava 2025
Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: MgA. Mgr. Roman Franc
Oponent: doc. Mgr. Josef Moucha
Počet normostran: 30
Počet úhozů: 53 783

Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

SLEZSKÁ UNIVERZITA

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Akademický rok: 2024/2025

Zadávající ústav: Institut tvůrčí fotografie

Student: Jakub Joch

UČO: 57594

Program: Tvůrčí fotografie

Téma práce: Fotograf Radim Dibdiak

Téma práce anglicky: Photographer Radim Dibdiak

Zadání: Práce si klade za cíl krátce popsat život Radima Dibdiaka a blíže prozkoumat jeho uměleckou tvorbu.

Literatura:
BIRGUS, Vladimír a MLČOCH, Jan. Akt v české fotografii. Praha: KANT, 2001. ISBN 80-862-1735-3.
BIRGUS, Vladimír a MLČOCH, Jan. Česká fotografie 20. století. Praha: KANT, 2010. ISBN 978-80-7437- 026-7.
KLARICOVÁ, Kateřina (ed.). František Drtikol: Výběr fotografií z celoživotního díla. Praha: Panorama, 1989. ISBN 80-703-8047-0.
SANGUINETTI, Gianfranco. Miroslav Tichý: les formes du vrai = podoby pravdy. Praha: KANT, 2011. ISBN 978-80-7437-038-0. Dostupné také z: http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:2b338b20-96fd-11e7- 82e4-005056827e52.
TICHÝ, Miroslav. Miroslav Tichý. 2. vyd. FotoTorst. Praha: Torst, 2010. ISBN 978-80-7215-396-1.

Vedoucí práce: Mgr. MgA. Roman Franc

Datum zadání práce: 17. 4. 2025

Souhlasím se zadáním (podpis, datum):

.....
prof. PhDr. Vladimír Birgus
vedoucí ústavu

Abstrakt

Bakalářská práce se zabývá osobností a dílem brněnského fotografa Radima Dibdiaka (1983–2023). Cílem práce je zmapovat jeho život a tvorbu v oblasti dokumentární a umělecké fotografie, což dosud nebylo podrobněji zpracováno. K tomu využívám kromě dostupných informací a zdrojů své vlastní vzpomínky na Dibdiaka, který byl mým blízkým přítelem. Pro získání komplexního pohledu také pracuji s osobními výpověďmi Dibdiakových známých, které jsem za tímto účelem oslovil. Bakalářská práce reflektuje celoživotní přínos brněnského fotografa, který zanechal ve svém uměleckém prostředí nesmazatelnou stopu a výrazně ovlivnil brněnskou undergroundovou komunitu.

Klíčové pojmy: Radim Dibdiak, dokumentární fotografie, outsider art, street photography, voyeurismus, brněnský fotograf, fotografie

Abstract

This bachelor's thesis explores the life and work of Brno photographer Radim Dibdiak (1983–2023), with a focus on his contributions to documentary and artistic photography. The aim is to provide a comprehensive overview of his creative output and personal story, which have not yet been thoroughly examined. The thesis draws not only on available resources but also on my personal memories, as Dibdiak was a close friend. It also incorporates testimonies from people who knew him, offering a deeper insight into his character and impact. The work highlights the lasting legacy of an artist who left a profound imprint on the Brno art scene and underground community.

Keywords: Radim Dibdiak, documentary photography, outsider art, street photography, voyeurism, Brno-based photographer, photography of the 20th and 21st centuries

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracoval samostatně a použil jsem pouze citované zdroje, které uvádím v bibliografických odkazech.

Souhlas se zveřejněním

Souhlasím, aby tato diplomová práce byla zařazena do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě, do knihovny Uměleckoprůmyslového musea v Praze a zveřejněna na internetových stránkách Institutu tvůrčí fotografie FPF SU v Opavě.

V Brně 18. 4. 2025

Jakub Joch

Poděkování

Především děkuji vedoucímu mé práce MgA. Mgr. Romanu Francovi za cenné rady, odborné vedení a trpělivost během celého procesu psaní. Zvláštní poděkování patří také všem, kteří se se mnou podělili o své osobní vzpomínky a zkušenosti s Radimem Dibdiakem. Vaše otevřenost a ochota sdílet mnohdy citlivé vzpomínky byly pro tuto práci klíčové a nesmírně si toho vážím.

Obsah

Úvod **14**

1. O Radimu Dibdiakovi **17**

1.1 Biografie Radima Dibdiaka 17

1.2 Osobnost autora 20

1.3 Fotografování jako životní styl 21

2. Tvorba Radima Dibdiaka **25**

2.1 Přístup k tvorbě 25

2.2 Umělecké zařazení tvorby 27

2.2.1 Outsider art 27

2.2.2 Voyeurismus 28

2.3 Srovnání tvorby s dalšími umělci a zařazení do uměleckého kontextu 30

2.2.3 František Dostál (1938 – 2022) 30

2.2.4 Miroslav Tichý (1926 – 2011) 36

2.2.5 Libuše Jarcovjáková (* 5. května 1952) 42

2.4 Témata tvorby 51

2.4.1 Lidé 54

2.4.2 Street 82

2.4.3 Ženy 95

2.4.4 Zlatá mládež 109

2.4.5 Léto na poušti 117

2.4.6 Koláže 124

2.4.7 Hřbitov 134

2.4.8 My personal church 141

2.4.9 Komerční zakázky 147

2.4.10 Koupaliště 153

2.4.11 Autoportrét 165

2.4.12 Oasis 175

2.4.13 Nepojmenovaný soubor 180

2.4.14 Zvláštní životy 188

2.4.15 Město 197

Záver **213**

Samostatné výstavy 215

Použitá literatura a zdroje **216**

Online zdroje **217**

Obrazové zdroje **218**

Rozhovory **220**

Jmenný rejstřík **221**

Úvod

S Radimem Dibdiakem (21. září 1983 - 13. 3. 2023), brněnským fotografem a kyjovským rodákem, jsem se poprvé setkal na začátku mého studia fotografie na Střední škole umění a designu v Brně v roce 2016. Seznámili jsme se, když fotografoval komerční zakázku pro mou maminku ve vile Engelsmann. Od té doby jsem s Radimem začal trávit více času v brněnském městském prostoru, který mu byl bytostně blízký (kavárny, bary, zahrádky, kluby), kde většinu života bydlel, žil i fotografoval. Stal jsem se jeho blízkým přítelem a byl svědkem nejen jeho osobního života, ale v řadě případů i jeho tvůrčího procesu. Dibdiakův styl byl velkou měrou autodidaktický, svérázný, rozpoznatelný a specifický. Jeho fotografie jsou velmi autentické, odráží způsob autorova vnímání reality, jeho životní styl, hodnoty, záliby, i jeho sebezkoumání a náhled na sebe samotného. Jsou excentrické, volají o divákovu pozornost, vyvolávají emoce až kontroverzi. Stejně jako autor sám. To se do velké míry daří, Dibdiakovo publikum na fotografův rukopis reaguje a komunikuje s autorem. Všechny fotografie i velmi obyčejných aspektů života nesou specifickou estetičnost. „Ty snímky prezentují schopnost všimnout si drobného aspektu života, který tím, že jej zachytil a zaznamenal, znovu stvořil a propojil se světem znovu z jiné strany“ (Maxmilián, 2023). Radim Dibdiak zemřel vlastní rukou na jaře roku 2023 v Ostravě.

Dibdiakova osobnost a tvorba (syrový „street“, inscenovaná fotografie, ateliérová fotografie, silně postprodukčně graficky upravené snímky, koláže, ale i komerční fotografie) tohoto „brněnského nomáda a pozorovatele městských ulic” tvoří celek, který dosud nebyl jakkoliv komplexněji zpracován. Pro mě jako studenta oboru fotografie, ale i jako jeho blízkého přítele, je to výzvou. Bakalářská práce si klade za cíl krátce popsat život Radima Dibdiaka a blíže prozkoumat jeho uměleckou tvorbu. Zaměřím se zvláště na jeho dílo z let 2016–2023, kdy jsme byli s Radimem v blízkém kontaktu. Mým cílem je charakterizovat tematické okruhy jeho tvorby z uměleckého hlediska, ale zároveň přiblížit proces vzniku fotografií a myšlenkový rámec, který je doprovázel. Pro co nejkomplexnější pohled osobnosti autora

využiji nejen své vzpomínky, dostupné archivy fotografií (většinou digitální podoba ale i tisky), kurátorské texty a materiály, které o něm vznikly, ale také osobní výpovědi z širokého okruhu známých a přátel, se kterými se setkával.

01

1. O Radimu Dibdiakovi

Osobnost Radima Dibdiaka a jeho specifický pohled na tvorbu můžeme považovat v prostoru tzv. uměleckého či kavárenského podhoubí a alternativní scény za „brněnský fenomén“. Na určitý čas (omezený jeho aktivní tvůrčí tvorbou) se stal v Brně, se kterým je úzce spjat, výraznou uměleckou postavou. V následující kapitole se jeho osobnosti budu věnovat podrobněji. Popíšu jeho biografii a přiblížím jeho povahu, která umožní lépe pochopit kontext jeho tvorby. Poukážu na důležitost fotografie v jeho životě a na vzájemnou vztahovost – jak tvorba ovlivnila jeho osobnost a jak se jeho charakter promítal do jeho díla. Fotografie pro něho byla vším – obživou, zálibou, zájmem, sebevyjádřením a sebezaznamenáním, životním stylem. Dibdiak sám sebe označoval za „estegrafa“, estetický aspekt a estetická ambice jeho díla mu nebyla lhostejná. „Fotil kdykoliv – od 1. ledna do 24. prosince, ve tři ráno nebo o půl desáté večer…“ vzpomíná Jan Sedláček (2025). Reakce okolí na fotografickou tvorbu udávaly Dibdiakovu sebehodnotu a sebevědomí. Ze svých vlastních zkušeností vycházejících z přátelství s fotografem zmíním jeho praktické fungování v běžných dnech, v oblasti kariéry a osobního života.

1.1 Biografie Radima Dibdiaka

Radim Dibdiak se narodil 21. září roku 1983 v Kyjově do rodiny Luboše „Dědka“ Dibdiaka, zpěváka a kytaristy kapely Slow Hand Band. V jeho rodině byli umělci a výtvarníci. Ve své rodině také poprvé dostal do rukou foťák: „Nedávno jsem náhodou narazil na starý fotky. Vyfotil jsem mamku, jak bruslí. To bylo na analogovej foťák, nějakou starou Minoltu. Bylo mi tak deset. A ta fotka je dodnes skvělá, takže tam to asi začalo“ (Dibdiak, 2021).

Po Sametové revoluci v roce 1989 se rodina přestěhovala do Brna. V dospívání v období 90. let byl výrazně ovlivněn invazí západní kultury do ČR. Barevnost, styl, mladost, móda, ideál svobody, volnosti a bezstarostnosti, kterou tato kultura přinášela – to vše mělo na Dibdiaka a jeho následnou tvorbu silný vliv. Velmi jej

zasáhl a inspiroval poslech rockových kapel Oasis a The Verve, což se projevilo i v jeho díle. Na začátku nového tisíciletí dostal Radim svůj první fotoaparát, byl to digitální Olympus C-1 Zoom. Fotografování si oblíbil. Proto se rozhodl přihlásit se na tehdejší Střední školu uměleckých řemesel (SŠUŘ). Talentovými zkouškami ale neprošel. Na počátku nultých let školy se úkoly v přijímacím řízení fotografovaly na film. S tím bohužel neměl mladý Radim žádné zkušenosti a při vyvolávání v temné komoře zjistil, že špatně navinul roli kinofilmu. „Špatně jsem si navinul film, takže jsem celý to zkouškový fotil na prázdnej film. To bylo strašný, protože za portfolio jsem měl plný počet bodů“ (Dibdiak, 2021). Nastoupil tedy na Střední polygrafickou školu a vyučil se sazečem.

Většinu života strávil v Brně, ve kterém nacházel náměty svých fotografií. Na tvůrčí scéně začal působit prakticky hned poté, co dospěl a začal seriózněji používat svůj oblíbený nástroj, digitální fotoaparát. Stal se neodmyslitelnou součástí kavárenského života a jeho tichým kronikářem. Jeho nenápadný způsob fotografování (často s fotoaparátem zavěšeným u pasu) mu umožňoval zachytit autentické okamžiky města, vztahy, náhodné příběhy a situace, i umělecké komunity. Jeho dílo tak částečně plní i roli časosběrného fotografického dokumentu brněnského městského a uměleckého prostředí, přestože to nebylo jeho primárním záměrem. „Když se dívám na všechny jeho fotky z mého života, je až k údivu, že byl u všech těch situací. Jak to udělal? No on byl prostě všude“ (Pešková, 2025). Vedle street fotografie se věnoval také zakázkové tvorbě, portrétům a reportážím.

Brno bylo jeho městem a v určité skupině se stal známým jménem, které ve společnosti vyvolávalo emoce (ať už negativní, nebo pozitivní). „Radima nesnášela půlka Brna, my jsme byli blázni“ (Pešková, 2025). To se ale stalo i jedním z důvodů, proč se pokusil opakovaně Brno opustit. Měl pocit, že ho v něm už nic nového nečeká, že nic nového nevyfotí. Zkusil to v Londýně, Blansku, později i v Praze. „Radim měl období, kdy bydlel v Praze a snažil se tu uchytit a prorazit. Občas ale spadával do lehkých depresí a myslím, že pořád nevěděl, co se sebou. Neměl to úplně lehké a občas tomu podlehl.“ (Pešková, 2025) Tento poslední přesun ho zatížil nejvíce, fotograf se setkal s neúspěchem.

Vinu na tom měla pandemie Covidu a s ní spojená opatření, která omezovala jakýkoliv kontakt s kavárenským, či klubovým prostředím, ve kterém byl Dibdiak zvyklý pracovat a tvořit. Městský život jako by se zastavil. Pro fotografa, jehož každodenní život byl spjatý se životem pulzujícího města, tu nebyla cesta. Dibdiak svůj návrat do Brna vnímal jako selhání, které ho pronásledovalo nadále až do posledního přesunu do Ostravy v únoru 2023. Ani naděje, které vkládal v Ostravu, se nenaplnily a jeho přátelé to tušili. („Neblbni s tou Ostravou. Víš, že to není místo pro tebe, bratře“, komentoval na Facebooku 16. 1. 2023 pod Dibdiakovým příspěvkem Kamil Malík). Dlouhodobě navíc řešil psychické problémy, kouřil a požíval drogy (v ranějších obdobích bojoval se závislostí na alkoholu, kterou řešil abstinencí). V noci z 12. na 13. března 2023 Radim Dibdiak dobrovolně ukončil svůj život ve věku nedožitých čtyřiceti let.

1.2 Osobnost autora

„Radim byl nepřehlédnutelný“ (Sedláček, 2025). Měl v sobě kouzlo, které lidi táhlo. Dokázal bavit celou společnost, vyprávět, zaujmout. Extrovertní showman a bavič. „Takovej šašek“, jak sám o sobě často říkal. „Mě strašně bavilo, že je tak nadšenej. On byl vždycky. I když ta fotka stála úplně za… tak on byl z toho, jen z té exprese, extrémně nadšenej. On mě vlastně nikdy nevyfotil hezky, ale jemu se to vždy strašně líbilo“ popisuje jedna z jeho modelek, Natálie Pešková (2025). Mezi lidmi byl ve svém živlu. Byl to bohém, který trávil ve společnosti spoustu času vysedáváním po kavárnách a městských podnicích, poflakováním se po městě. Roman Ševčík vzpomíná na fotografická setkání: „Bylo to skvělé. Měli jsme podobné pohledy, když jsem potřeboval „dirty touch”, šli jsme fotit, sedli jsme na kafe, on to bouchal, flákali jsme se po městě, spíš než práce… Měl spoustu známých, hodně přátel, několik i opravdových. Byl velmi přímý, upřímný, opravdový a autentický, což bylo pro mnoho lidí z uměleckého a undergroundového prostředí jako magnet. Ráďovy skvělé fotky dávaly dohromady nepravděpodobné lidi. Krásná setkání, hrozně rád na to vzpomínám.“ (Ševčík, 2025). Přestože se často stylizoval do mnoha rolí podle svých idolů, nebo podle toho, co mu připadalo cool, pro něho to nebyla přetvářka. On se tak opravdu cítil a žil to.

S povahou autora však souvisel i určitý narcismus. Byl rád středem zájmu, chtěl se proslavit a mít dobrou image. „On chtěl být vždycky sám za sebe – já jsem Radim Dibdiak. Byl narcis.“ (Sedláček, 2025). Všechny pozitivní zpětné vazby, které kdo o něm napsal, kolektoval a poté je zveřejňoval na svých sociálních sítích. Sdílel i krátké pochvalné komentáře, nebo tvrdě komentoval negativní reakce. Velmi mu záleželo na tom, co si o něm a o jeho fotografiích lidé myslí. „Hrozně moc nedokázal přijmout kritiku. Potřeboval být oslavován a dáván na piedestal. Měl to prostě rád“ (Sedláček, 2025). Rád vyvolával emoce a nějakou interakci – ať už úžas, pobouření, šokovanost, obdiv – prostě cokoliv. Ztotožňoval se se svou tvorbou, byla v tom jeho hodnota. Byl tak citlivý, jak na něj lidé reagují. V některých

obdobích byl proto charakteristický svými výbuchy hněvu a ostentativními odchody z místností.

V praktickém životě byl ztracený. Tak trochu podivín a nestálá duše. „Nikde moc nevydržel, přišel odpoledne na kafe s kratomem, pak šel jinam, pak šel zas jinde. Asi to dělal záměrně. Nikde se prostě moc nezdržoval.“ (Pešková, 2025) Netajil se tím, že tvoří pod vlivem drog a alkoholu – záměrně vyhledával prostředky na pozměnění vnímání reality, na základě kterého upravoval a stylizoval fotografie. (Např. ve vlastních Facebookových příspěvcích z 25. 12. 2022 nebo 5. 1. 2023 odkazuje na drogy.) „Chyběl mu racionální náhled na sebe samotného, žil ve vlastních stylizovaných představách o sobě samém. Nedokázal si najít práci na déle než měsíc, protože měl problém s tím, že by mu měl někdo být nadřízený a říkat, co má dělat. Nezapadalo to navíc do jeho konceptu svobodného bohémského života“ (Sedláček, 2025).

Co se týká partnerských vztahů, měl kolem sebe několik žen, se kterými navázal kratší nebo delší osobnější vztah. Ženy pro něho byly celý život velikou inspirací. Rád trávil čas v jejich společnosti a ony v jeho. Po mnohých toužil a platonicky je miloval. Nebyl ale schopný unést dlouhodobý vztah, jeho podivínský a bohémský život se s partnerským životem neslučoval. Nedokázal uchopit a pojmout to, kým žena je a žít s ní v opravdovém partnerství. I on sám cítil, že by s ním ženy nebyly šťastné.

Pro okolí byl vztah k Radimovi vždy buď – anebo. Buď ho člověk miloval, nebo nenáviděl – rozděloval společnost. On sám to měl stejně. Mnoho vřelých přátelství. Pokud ale Radima (nebo jeho tvorbu) někdo odmítal či kritizoval, toho velmi jasně odmítl on. (Nebo přesněji demonstroval pohrdání a nadřazenost po vzoru svého idola Liama Gallaghera z kapely Oasis).

1.3 Fotografování jako životní styl

Fotografování Radima Dibdiaka pohltilo už od mládí. Později se vyvinulo v jeho jedinou zálibu, kolem které se točil celý jeho život. „Říkal, že je to jediné

umění, které dokáže dělat. Foťák k němu patřil, bez něj by to nebyl Radim“ (Sedláček, 2025). Rád se obklopoval partami, se kterými občas chodil na výlety, poflakoval se s nimi po kavárnách nebo městských podnicích. Byl dobrým společníkem. Měl přehled o aktuálním dění, byl velmi upřímný a otevřený, stále s ním bylo o čem se bavit. “Téměř každý účastník brněnského kavárenského či kulturního života se na jeho fotkách aspoň jednou našel. Radim žil neustále mezi lidmi. Potřeboval kolem sebe „brněnský cvrkot“, a právě proto je dominantní část jeho tvorby kronikářská. Sledoval proměny míst, proměny lidí i vztahů“ (Maximilián, 2023).

Jak šel čas, Radim se stále více věnoval solitérním činnostem, jako sledování filmů, nebo poslech hudby. Výjimkou byl kavárenský život – součást jeho životního stylu. „Každej den ve stejnou hodinu přišel do Trojky, objednal si lungo, k tomu chtěl sklenici horké vody, aby si v ní mohl míchat kratom. Takhle chodil každý den. Vždy u stejného stolu. Já jsem se na něj těšila“ říká bývalá servírka z brněnské kavárny Trojka, Natálie Pešková (2025). Ať dělal, co dělal, stále chodil s fotoaparátem. Když ho ve výjimečném případě neměl u sebe, fotil mobilem. Byl stále připraven fotit. Furt fotil. Zkrátka nedokázal dělat nic jiného. Zároveň mu na budování image fotografa velmi záleželo, snažil se, aby ho tak okolí vnímalo.

Co se týká profesního života, Radim nebyl vůbec praktický a cílevědomý. Za celý svůj život nevydržel nikde docházet do práce déle než měsíc. Dělalo mu velký problém fungovat v zaběhlém systému, přivádělo ho to do úzkostí. Nedokázal se srovnat s tím, že jeho nadřízený mu nařizuje, co má dělat. „Zkoušel jsem různý fabriky, ale i za časů, kdy jsem tam dělal, tak jsem aktivně fotil ten „street“ atd. To naštěstí převládalo.“ (Dibdiak, 2025). Při shánění zaměstnání jiných než fotografie byl neprůbojný, uzavřený, defenzivní. “On by to nedokázal, dělat něco jiného, chodit do práce na určitý čas, on to tak neměl. Fotografie byla to jediné, co opravdu uměl” (Sedláček, 2025). U fotografických zakázek to bylo jiné, zde si shánět zakázky dokázal. Radim fotil svatby, koncerty, rodinné fotografie i umělecké portréty. Zakázek měl neustále dostatek, k pokrytí životních nákladů to ale nestačilo, protože si neuměl říct o vyšší částky. (Výjimkou byla zakázka na fotografie do knihy „Jak mi jóga změnila život“’ od americké jogínky Petry Smeltzer. Za tuto práci získal

odměnu přesahující 100.000 Kč, což ho velmi motivovalo v úmyslu živit se čistě fotografií.) Jako jednu z úspěšných spoluprací lze zmínit jeho účast v českém artovém projektu Art Mat. Kurátorky projektu vybírají zajímavé umělce, jejichž dílo se pak prodává v miniaturách a v limitovaném počtu v malých krabičkách v recyklovaných automatech v různých městech (Art mat, n.d.). Kromě několika úspěšných projektů a větších zakázek se snažil prodávat fotografie mezi přáteli a známými. A to často nabídkou přes sociální sítě, které byly jeho hlavním způsobem propagace a komunikace s příznivci a zákazníky. Většinou fotografie ale prodával pod cenou. „Radim se nedokázal prodat, ukázat talent a originální vidění. Byl pankáč, peníze pro něj nebyly na prvním místě, žil z ruky do huby. Často fotky směňoval za cíga, za pivko, ...“ (Ševčík, 2025). Přestože jeho fotky měly objektivní uměleckou hodnotu, většinu z nich prodával v rozmezí 250–1000 Kč. Ve stavech finanční nouze (do kterých se dostával pravidelně skoro každý měsíc), zvonil ve večerních hodinách na domy svých blízkých a kamarádů, s prosbou o finanční dar, či s nabídkou koupě jeho fotografií. „Mnohokrát mi volal s prosbou o peníze. No on vlastně potřeboval peníze pořád. Ty zaplacené útraty za něj ani nepočítám“ (Sedláček, 2025). K jeho štěstí měl kolem sebe takové kamarády/mecenáše, kteří ho většinou podpořili. Fotoaparáty, notebooky, ale i oblečení dostával darem, či se mu na ně lidé skládali na jeho narozeninových vernisážích, které se mezi jeho příznivci proslavily.

Ke komplexnímu obrazu postavy Dibdiaka lze dodat snad jen shrnutí ředitelky Fait Gallery Denisy Kujelové, která jej osobně znala: „Na Radimově osobnosti i tvorbě mě zaujala především jeho zanícenost a nutkavá potřeba dokumentace svého bezprostředního okolí. Málokdy jej bylo možné potkat bez fotoaparátu a skrze objektiv se mu snadněji uchopoval svět a navazovala slovní interakce. Jeho fotografie vznikaly zaujatě a často pro mnohé i netušeně. Vnímám je jako jeho deníkové záznamy, které jsou však lokálně velmi cenné, neboť subjektivní formou zachytily proměnu mnoha brněnských míst a zmapovaly také životy mnoha lidí napříč různými komunitami, kterými se Radim průběžně prolínal a skrze své fotografie a svoji přátelskou povahu zůstane jejich součástí.“ (Kujelová, 2025).

02

2. Tvorba Radima Dibdiaka

2.1 Přístup k tvorbě

„Radim fotil pravdu, sociální fotku, reportážní fotku, ulici, lidi. Bylo to upřímný a bylo to pravdivý. Měl styl, i když to nebylo technicky dokonalé, měl rukopis, který si osvojil, který mě bavil. Ohýbal technologii fotografie a jeho rukopis byl rozpoznatelný. Mezi stem poznáš Radima“ shrnuje Roman Ševčík specifičnost Dibdiakovy tvorby. Dibdiakův styl byl velkou měrou autodidaktický, svérázný, rozpoznatelný a specifický. Není to ale jen Dibdiakova dokumentární tvorba, která stojí za bližší prozkoumání. Velmi zajímavým tématem je i jeho specifický tvůrčí styl, který sám v průběhu života rozvíjel. Jeho fotografie jsou velmi autentické, odrážejí způsob autorova vnímání reality, jeho životní styl, hodnoty, záliby, i jeho sebezkoumání a náhled na sebe samotného. Jsou excentrické, volají o divákovu pozornost, vyvolávají emoce až kontroverzi. Stejně jako autor sám. To se do velké míry daří, Dibdiakovo publikum na fotografův rukopis reaguje a komunikuje s autorem. Všechny fotografie i velmi obyčejných aspektů života nesou specifickou estetičnost. Dibdiak sám sebe označoval za „estegrafa“, estetický aspekt a estetická ambice jeho díla mu nebyla lhostejná.

Pro Dibdiaka je typická lehkost a samozřejmost zachycování fotografii. „S foťákem v ruce u pasu pořizoval snímky ležérně a jen tak mezi řečí. Cvakl jednou, nanejvýš dvakrát, udržoval si přehled o situaci a měl hlavně cit zachytit scény, které by snad ani nešlo předchystat. Fotky pak digitálně upravoval, posouval je do vlastní reality, dodával jim svůj nezaměnitelný rukopis. Vedle street foto si získal fanoušky studiovými pracemi s modelkami, fotil akce a koncerty, bavilo jej hledat autenticitu dětí přátel“ (Gerych, 2023). „Radim Dibdiak měl jedinečnou schopnost zachycovat všední realitu nevšedně.“ V naprosto obyčejných každodenních scénách vždy dokázal najít nějaký prvek, který se vymykal. Pro Dibdiaka byl „street“ životním stylem, fotoaparát měl stále po ruce. Fotografoval úplně vše, většina jeho známých se na jeho fotografiích někdy našla. „Street je nejsnazší... for me — jde o to,

komu ‚se to děje', mně ano!" byla jeho odpověď na otázku, zda vnímá street artovou fotografii jako náročný žánr, protože se často nemusí v městských ulicích dít nic, co by stálo za zaznamenání" (Maxmilián, 2023). Zároveň si někdy realitu dokresloval podle té své, která se odehrávala pouze v jeho mysli. Proto rád využíval koláže a jiné postprodukční techniky.

Naprostou většinu svého díla prezentoval skrze Facebook, při důkladném procházení alb na jeho profilu si člověk všimne toho, že fotoaparát sloužil Radimovi jako denní zápisník. Na jeho fotografiích se opakují místa, lidé i situace, stejně jako portréty a autoportréty, streetové snímky střídají umělecké a ateliérové. Byla to jeho sebeprezentace, způsob, jak získávat nové kontakty a zakázky a možnost, jak se ukázat. Měl osobní i profesní profil, obsah z osobního i profesního se ale překrýval. Kromě Facebooku získával mnoho zakázek skrze osobní známosti, nebo doporučení přátel, jako tomu bylo např. u Artmatu. „Když jsme na Krymské otevíraly Artmat, on byl jedním z prvních autorů, které jsme zařadily. Tehdy nás samozřejmě zaujal svou nadšenou energií a vřelostí." sdílí autorky projektu Artmat Josefína Frýbová a Petra Widžová (2025). „Líbila se nám jeho upřímná práce s trochu retro postprodukčními postupy ve fotografii. Jeho přístup byl trochu kritický, trochu vtipný, trochu ulítlý, ale autentický a rozpoznatelný. Fotil taky významná industriální místa Brna, která jsou již dnes minulostí a samozřejmě portréty osob, které občas stály tak trochu na okraji společnosti, ale místní je dost často znali – takže takové zachycování místní paměti a fenoménů." (Frýbová & Widžová, 2025).

Kromě internetové prezentace však pořádal i výstavy pro širokou veřejnost. Jeho doménou nebyly instituce a velké galerie, ale kavárny a městské podniky. Jeho vernisáže legendární a zábavné a jeho diváci na ně dodnes vzpomínají. "Krásná setkání, hrozně rád na to vzpomínám!" komentuje Roman Ševčík (2025). Radim vždy pracoval na poslední chvíli a zásadně instaloval sám. „Odmítal jakoukoli pomoc, bylo pro něj důležité, aby to byla čistě jeho autorská záležitost." (Jan Sedláček, 2025). Nestíhal, ale vždy to nakonec nějak stihnul. Svými výstavami ovlivňoval undergroundovou kulturu a mnoho lidí kolem sebe. Nutil k zastavení se v přítomnosti a k zamyšlení se nad pohledem na světem a nad nelehkými tématy. Jeho tvorba vždy

vyvolávala pocity a emoce: „Z jeho osobních příběhů byl občas cítit smutek a melancholie, kterou ale s určitým vtipem převáděl do svých fotografií. Musím říci, že nikoho podobného na české scéně neznám.“ říká Josefína Frýbová (Artmat, 2025). „Taky je v tom hodně melancholie a možná surrealistického vibu, zájmu o náhodná zátiší a pohledy, které město nabízí.“ (Petra Widžová, Artmat, 2025).

Cenný pohled na Didiakovu tvorbu ukazuje Václav Maxmilián: „Radima většina lidí z Brna vnímala dvěma způsoby – buď jako, že se stále fláká po kavárnách, fotí holky a spamuje Facebook svými fotkami. Nebo druhým způsobem s více respektu – jako kronikáře, který zachycuje dění města Brna a dokumentuje proměny brněnského undergroundu. Ale já, když jsem zkoumal jeho fotky, jsem primárně viděl kvalitní umělecká díla s velkou uměleckou citlivostí a inovací. Často tato stránka byla zakryta jeho persónou. Já bych chtěl ukázat i tuhle stránku jeho tvorby.“ (Maxmilián, 2025).

2.2 Umělecké zařazení tvorby

2.2.1 Outsider art

Dibdiakův umělecký styl můžeme zařadit do kategorie outsider art (jinak také art brut nebo syrové umění). Podle encyklopedie Britannica se jedná o takové umění, které je vytvořeno svérázným způsobem odlišným od klasických konvenčních uměleckých postupů. Umělec většinou tvoří mimo hlavní umělecký proud a hledá svou vlastní cestu a umělecké vyjádření. Do tohoto proudu zařazujeme tvorbu některých umělců, kteří tvořili pod vlivem psychotropních látek, neměli dostatečné vzdělání, trpěli sociálním vyloučením nebo vážnými duševními poruchami, což se projevovalo na jejich díle. Směr můžeme datovat od roku 1964, kdy začal francouzský umělec Jean Dubuffet sbírat díla, která považoval za vymaněná ze společenských omezení (umění vězňů, dětí, pacientů s psychickými onemocněními) a označil je jako art brut (surové umění) (Rhodes, 2025, srov. Tate, n. d.). Podle Lucase Lyna je v outsider art obzvláště důležitá autenticita, „protože hodnota díla často nevyplývá z jeho estetických vlastností, ale z jeho spojení s umělcem“ (Lynn,

2024). V Dibdiakově fotografické tvorbě nacházíme prvky, které směru odpovídají. Fotografova díla jsou velmi autentická a spojená s jeho osobností. Často tvořil pod vlivem psychotropních látek. (Obvykle požil drogy nebo alkohol a pod jejich vlivem fotil autoportréty nebo upravoval nafocené fotografie, ve kterých se odráží pozměněná realita jeho vnímání.) Rád také pracoval s digitální úpravou a vlastní estetičností – svým fotografiím dodával specifický rukopis (typografické zásahy, práce s barevnou typologií a přehnanými úpravami, posouvání křivek, vytváření koláží). Jeho vlastní estetika jej odlišovala od ostatních umělců. Některé fotografie můžeme považovat za mistrovská díla, některá se pohybují na hraně kýče.

2.2.2 Voyeurismus

Jedním z uměleckých směrů, který můžeme v Dibdiakově tvorbě objevit, je voyeurismus jako fotografický styl. „Voyeurem je každý umělec, a dokonce i ti, kdo umělci nejsou" tvrdí Sanguinetti (2011, s. 44). Voyeurismus označuje psychologický a sociální fenomén, který označuje sklon sledovat jiné osoby bez jejich vědomí, obvykle v intimních nebo soukromých situacích. Tento jev může mít různé podoby, od neškodné zvědavosti až po patologickou posedlost nebo sexuální úchylku. V širším smyslu se voyeurismus často objevuje i v umění, filmu a fotografii, kde se stává prostředkem k prozkoumání lidské intimity, hranic soukromí a vztahu mezi pozorovatelem a objektem pozorování. V umění voyeurismus často slouží jako způsob, jak divákovi zprostředkovat pohled na skryté, zakázané nebo jinak nepřístupné situace. Často se jedná o experimentování s otázkou etiky, hranic a morálních dilemat spojených s pozorováním druhých bez jejich vědomí. „Voyeurismus se vždy považoval za projev špatného vkusu či dokonce za hřích, … voyeurismus zůstal mimo zákon. Nicméně tento hřích bude existovat vždy. Nebo alespoň tak dlouho, dokud budou existovat umělci. Vždyť podstatou umění je tajné pozorování" (Pivovarov, 2021). Fotografové, kteří pracují s voyeuristickými motivy, někdy využívají skryté kamery, zrcadla, odrazy nebo úhly pohledu, které simulují pohled narušitele soukromí. Výsledkem je dílo, které má v divákovi vyvolávat pocity – napětí, vzrušení, blízkost, intimita, ale i nepříjemný pocit studu z toho, že jsou svědky něčeho, co jim nepřísluší

vidět. Právě tématem emocí v souvislosti s dokumentárními a voyeuristickými fotografiemi se zabývá Carrabine (2014). Spojuje ji s lidskou potřebou zaznamenávat člověka a odhalovat skryté významy. Zároveň upozorňuje na rizika, který tento fenomén do společnosti přináší. Ve snaze dokumentaristy odhalovat „čistou realitu" v její surové podobě se totiž může snadno stát, že si divák lehce přivykne na zobrazovaný materiál (násilí, hrůzné události, pornografie) a jeho reakce přestane být relevantní.

V tvorbě Radima Dibdiaka se voyeurismus vyskytoval velmi často. Dibdiak se často stavěl do role následovníka a pokračovatele kyjovského rodáka a fotografa, Miroslava Tichého, který si vyráběl vlastní fotoaparáty z kartonu, sklíček a recyklovaných materiálů a každý den vycházel do ulic Kyjova, aby zachycoval ve veřejném prostoru (ulice, koupaliště, …) převážně ženy. Ztotožňoval se s nedokonalostí jako s estetickým principem (tichyfotograf.cz, n.d.). Stejně jako Miroslav Tichý, jeho slavnější předchůdce (jak sám říkal) a rodák ze stejného města, i Dibdiak nacházel fascinaci v nenápadném pozorování každodenního života. K Tichému se často odkazoval jako k určitému vzoru, jehož dílo vnímal jako inspirativní odkaz a estetický princip, který sám rozvíjel. V jeho tvorbě nalezneme práci s nedokonalostí – záměrné technické chyby, rozostření či nečekané deformace obrazu, které jsou chápány jako součást estetického výrazu, nikoliv jako nedostatek. Dibdiak (podobně jako Tichý) nacházel zalíbení ve fotografování na veřejných koupalištích, kde mohl skrze svůj objektiv nerušeně sledovat anonymní postavy ve zdánlivě obyčejných, a přesto vizuálně působivých scénách. Kromě toho se soustředil na městskou krajinu, zachycoval ulice, náměstí i skrytá zákoutí, která svou banalitou a neokázalostí podtrhovala atmosféru jeho tvorby.

2.3 Srovnání tvorby s dalšími umělci a zařazení do uměleckého kontextu

Radim Dibdiak se otevřeně nehlásí k mnoha inspiračním zdrojům, zakládá si na hledání vlastní cesty a vlastního přístupu. Inspirovala jej hudba a formovalo je období, v kterém vyrůstal. Velkým inspiračním zdrojem pro něj byly kapely (např. Oasis). „Co si pamatuju, hodně jsme se bavili o hudbě a mám pocit, že i ta ho v práci hodně ovlivnila.“ (Frýbová, 2025). Přesto v tvorbě Radim Dibdiaka a jeho přístupu k umění můžeme zaznamenat některé společné rysy s jinými umělci. Podle Petry Widžové má „...něco z civilnosti, uvěřitelnosti a smyslu pro bizarní detail Wolfganga Tillmanse, ačkoliv formálně a tematicky pracovali jinak. Možná trochu odkazu k modernistickým umělcům, které fascinovalo město a scény, které umí vytvořit. Taky trochu postprodukční estetiky začátku nultých let, díky které Radimovy fotky prostě poznáte“ (Artmat, 2025). Pro zařazení Dibdiaka do uměleckého kontextu zde popíšu některé autory, kteří mají ve své tvorbě s Dibdiakem něco podobného.

2.2.3 František Dostál (1938 – 2022)

Významný český dokumentární fotograf, který se proslavil mimo jiné souborem fotografií *Letní lidé*. Vyrůstal a žil v Praze, s fotografií se poprvé setkal na průmyslové škole strojnické, kde studoval. V mládí sportoval, téměř celý život pracoval jako konstruktér obráběcích strojů ve firmě Škoda Plzeň se sídlem v Praze. Fotografické dovednosti a vědomosti získával v klubu fotografů na Vinohradech. Jeho fotografie byly otiskovány v mnoha časopisech a novinách, získal i několik ocenění. (Např. cena Ministerstva kultury ČR za celoživotní přínos amatérské fotografii). Proslavil se fotografiemi lidí zvláště z pražských ulic (např. *Pražané*). Přestože se nikdy nestal profesionálním fotografem, protože nechtěl ztratit tvůrčí svobodu, jeho fotografie měly úspěch u nás i v zahraničí (Šída, 2023).

František Dostál měl cit pro kompozici a zachycení detailu, v jeho fotografiích je typický lehký humor, nadsázka a nečekané obrazy uprostřed obyčejných situací. V rozhovoru s Petrem Vilgusem sám říká: “Není vůbec jednoduché najít hranici mezi jemným obrazovým humorem a přízemním primitivismem. Vytvořit úsměvné snímky, aby nebyly křečovité, trapné nebo zesměšňující – to byl, je a vždy bude pořádný oříšek.” Podobnost s Dibdiakovou tvorbou vidím zvláště v přístupu – fotografie jako něco, co je více jako zájem, nutnost, záliba a potřeba než jako práce. Společný mají také urbánní námět a schopnost pohybovat se s lehkostí v teritoriu svého města a zachytit ve správný čas to, co ostatní nevidí. Srovnat můžeme např. Dibdiakovy *Koupaliště* a Dostálovu sérii *Letní lidé* (Vilgus, 2010). U obou fotografů vidím velký důraz autenticitu a zachycení nezkreslené reality (přestože je vždy subjektivizována vnímáním autora). Dostál to komentuje: „Fotografie nemají šidit, i když si chodíme po světě a ukrutně nevidíme. Vymýšlíme si rádoby poetické definice, šifrujeme řeč fotografie do symbolů, a přitom fotografie je tou nejpravdivější lží a její půvab spočívá v rukopisu.“

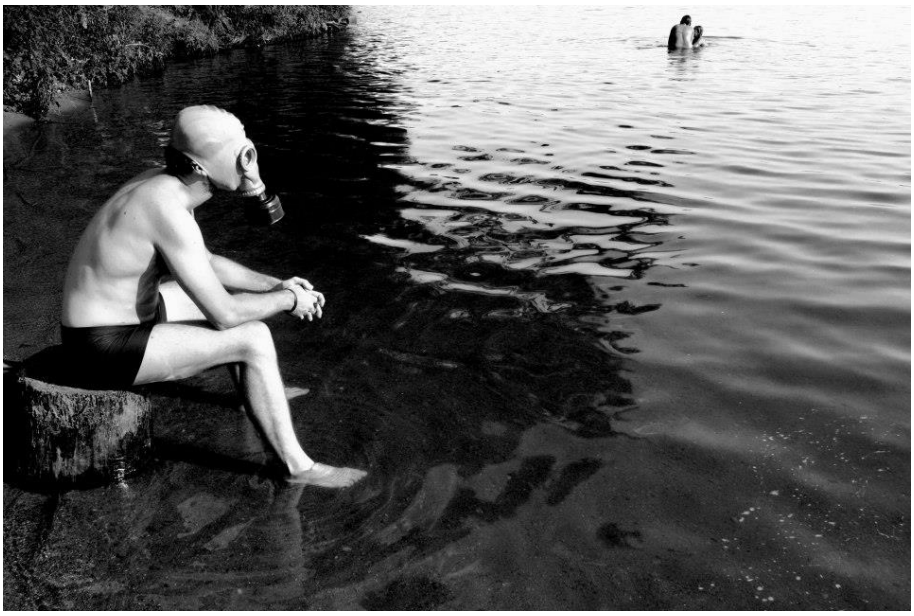

Radim Dibdiak, nedatováno

František Dostál, 1980

Radim Dibdiak, nedatováno

František Dostál, 1991

Radim Dibdiak, nedatováno

František Dostál, 1990

Radim Dibdiak, nedatováno

František Dostál, 1970

2.2.4 Miroslav Tichý (1926 – 2011)

Český fotograf a výtvarník, který byl známý zvláště pro svůj charakteristický styl dokumentárních fotografií a pro své ručně podomácku vyrobené fotoaparáty. Narodil se v Nětčicích (dnešní součást města Kyjov), vyrůstal s rodinou a zvláště s dědečkem z matčiny strany. Studoval na pražské Akademii výtvarných umění v ateliéru Jána Želibského. Byl uznáván jako dobrý kreslíř. Kresbě a malbě se Tichý věnoval i po ukončení studia. Poté se začal soustředit na fotografování. Velmi ho bavila technická stránka – sám si začal vyrábět fotoaparáty a zvětšováky z běžně dostupných materiálů (ne z důvodu nedostatku financí, ale protože to byla jeho záliba). Vytvořil si také svou fotografickou laboratoř. „Pro těla teleobjektivů používal papírové trubice nebo plastové odpadní roury. Často do nich vsazoval několik čoček, které upevnil lepidlem nebo asfaltem. Zaostřoval také dětským dalekohledem: z prkénka sestavil dřevěný držák a přimontoval k němu fotoaparát, dalekohled byl k držáku fixován krejčovskou gumou v náležité vzdálenosti před čočkou fotoaparátu, tak aby byl obraz na filmu ostrý. Celý objekt připomíná jakousi zbraň. (…) Sotva lze uvěřit, že tímto těžkopádným objektem mohl vytvořit tak jemné impresionistické obrázky.“ (Buxbaum & Vančát, 2006, s. 48). Denně chodil do města, kde na kyjovských ulicích zachycoval jedinečné momentky, zvláště žen. „K jejich neobvyklosti přispívalo ignorování obvyklých kompozičních i technických pravidel i originální adjustice” (Birgus&Mlčoch, 2010, s. 207). Postupem času přestal dbát na svůj zevnějšek, neholil se, nestříhal, neměnil oblečení. Vypadal tedy jako podivín, který fotografování jen předstírá. Ve společnosti to nebudilo příliš dobrý dojem, dostal se navíc do sporu s autoritami. Byl označen za odpůrce režimu a byl léčen v psychiatrické léčebně. „Tichý se stal neodmyslnou postavou Kyjova a o jeho tvorbu se záměrnými technickými nedokonalostmi se začalo zajímat veřejné i odborné publikum. Tichý je autorem tisíců snímků z každodenního života. Jeho styl je charakteristický rozostřením, škrábanci a kazy, což dodává jeho snímkům specifickou estetiku. Je představitelem outsider art a jeho dílo můžeme zařadit mezi dokumentární fotografii. Jeho fotografie se dostaly i do zahraničí (např. Zurich, New York, Berlín, Harleem). Je ale potřeba dodat, že pro něj to nikdy nebylo záměrem.

„Tichý na svých dlouhých fotopsychogeografických výpravách nikdy nemínil provozovat umění: pro něj, jak sám říká, to byla jen hra" (Sanguinetti, 2011, s. 37).

Jako Kyjovský rodák se Dibdiak sám někdy považoval za nástupce Miroslava Tichého. „Narodil jsem se v Kyjově, ale odjakživa tady (v Brně) žiju. V podstatě jsem Brňák. Od tam pochází, shodou okolností, legendární fotograf Miroslav Tichý, kterýho jsem potkával na ulici. Dodnes mě potěší kritiky, že jim ho připomínám, tím focením. On fotil třeba ženský na koupališti“ (Dibdiak in Slováčková, 2021). V jejich tvorbě toho najdeme mnoho společného. Ať už je to přístup k fotografování (fotka jako vášeň, osobní kronika a naprosto nezbytná solitérská činnost dokumentaristy), výběr témat (ženy na ulici, na koupalištích nebo při běžných činnostech), specifická až snová atmosféra a smysl zachytit správný okamžik, nebo typická expresivita způsobená záměrnými technickými nedokonalostmi, deformacemi snímků, neostrostí, nebo přílišnou exponovaností (tichyfotograf.cz, n. d.).

Radim Dibdiak, nedatováno

Miroslav Tichý, 70. léta

Radim Dibdiak, nedatováno

Miroslav Tichý, 70. léta

Radim Dibdiak, nedatováno

Miroslav Tichý, 60.–70. léta

Radim Dibdiak, nedatováno

Miroslav Tichý, 1973

2.2.5 Libuše Jarcovjáková (* 5. května 1952)

Česká fotografka a pedagožka Libuše Jarcovjáková, která tvoří v Česku i v zahraničí. Narodila se do umělecké rodiny (její matkou byla malířka Marie Jančová), vyrůstala v Praze. Studovala pražskou FAMU, v roce 1985 se vystěhovala do Západního Berlína. Po návratu začala vyučovat na vysokých školách. Je známá hlavně pro nekonvenční fotografie marginalizovaných skupin – fotila Romskou komunitu, vietnamské a kubánské ekonomické migranty, Proslavila se zvláště sérií fotografií z pražského T-Clubu (LGBTQ bar), ve kterém mezi lety 1983 a 1985 téměř každou noc fotila jeho návštěvníky. Kromě dokumentování menšin, nočního života, nekonformity, ulice a deprese, ve svých fotografiích Libuše zachycuje často samu sebe. Dokumentuje svůj život v Západním Berlíně – pocity vykořeněnosti, ztráty, samoty: „Zeď byla všudypřítomná. Fyzická zeď z betonu, 165 km dlouhá hranice. Zmatek, když nevíš, zda jsi venku, nebo uvnitř klece. Zeď uvnitř mé duše – samota, nedostatek lidského tepla, izolace. Stovky selfie, které jsem během tohoto období pořídila jen s nadějí, že znovu najdu sama sebe. Jejím tématem je i její vlastní tělesnost, sexualita, hédonismus. Její fotografie nejprve nesměly být kvůli jejich charakteru (otevřené zobrazování sexuality a dokumentování tabu témat) vystavovány, později se ale proslavila a dočkala se mnoha prestižních výstav v Česku i v zahraničí (USA, Paříž, Berlín, Praha,). Vydala několik knih, v roce 2024 vyšel film inspirovaný jejím životem *Ještě nejsem, kým chci být* (Národní galerie Praha, 2025; Jarcovjáková, n.d.).

Společné rysy s Dibdiakem vidím v potřebě dokumentovat obyčejný život – život ulice a život náhodných lidí – svým vlastním subjektivním pohledem. S typickou poetičností, nadsázkou, citem pro detail a ochotou v tom ošklivém obyčejném životě žít, dokud nepřijde ten správný moment. Oba autoři nikdy nezastírají realitu, nepopírají těžká období, psychické problémy, noční úlety apod. Jsou upřímní, a právě autoportrétování je něco, co je oběma vlastní. Snaha zaznamenat se, sebereflektovat se, podívat se ve fotografii do zrcadla. Jarcovjáková to popisuje: „Stalo se to naprosto úplně mojí součástí a nedokážu si představit, že bych bez toho fungovala. Zjistila jsem, že je to pro mě strašně důležitý nástroj, abych se zorientovala

v dané etapě života a vyjádřila, co se se mnou děje.“ (Národní galerie Praha, 2025) Dibdiak a Jarcovjáková vyvolávají svými snímky v diváku silné emoce, tím, že ukazují subjektivní pohled, který „vypovídá o době a životě s takovou mírou otevřenosti, která umožňuje divákovi vcítit se do jejích fotografií a přijmout je za své.“ (Contemporary,.n.d.).

Radim Dibdiak, nedatováno

Libuše Jarcovjáková, 2010

Radim Dibdiak, nedatováno

..

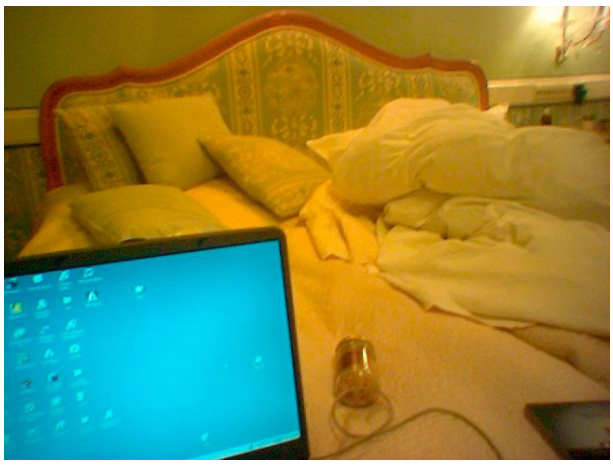

Libuše Jarcovjáková, 2005

Radim Dibdiak, nedatováno

Libuše Jarcovjáková, 1983–1985

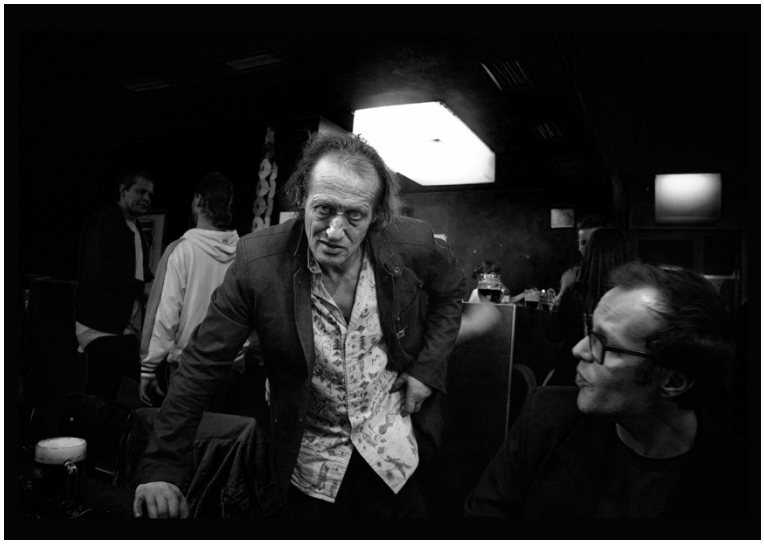

Radim Dibdiak, nedatováno

Libuše Jarcovjáková, 1983–1985

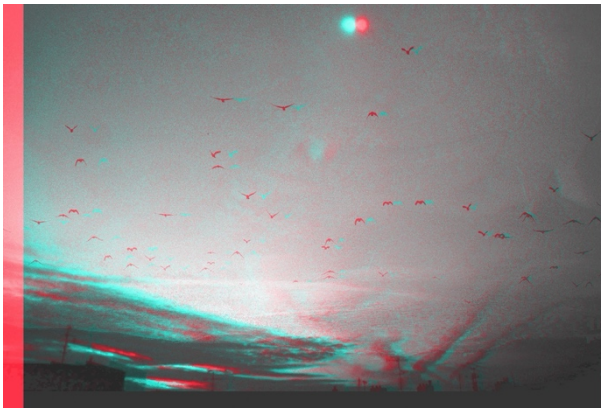

Radim Dibdiak, nedatováno

Libuše Jarcovjáková, 1985

Radim Dibdiak, nedatováno

Libuše Jarcovjáková, 1985

Radim Dibdiak, nedatováno

Libuše Jarcovjáková, 1984

2.4 Témata tvorby

Richard Vetchý (2018) komentuje v anotaci k výstavě Dibdiakovy fotografie jako „…temné obrazy industriálu, protkané tvářemi i těly zajímavých žen, momentky ze života holubů nebo nadobro zapomenutých bezdomovců... Letmo zaparkovaná auta, odrazy nočního Brna, sebestřednost v autoportrétech jako výsměch všemu a všem… Záznamy koncertů, hudby, „něčeho" včetně podšálku od káv, které mají svoje partnerky šálky u rtu někoho jiného…“ Pokud jste potkali Radima Dibdiaka, měli jste zkrátka pocit, že fotil *všecko.* Až nyní, po jeho smrti, můžeme před sebou celé jeho dílo vyložit jak karty a číst to, k čemu se stále nějak vracel. „To, čeho jsou nyní ale jeho fotografie schopny, je představit nám vše, co jsme dosud jen po střípcích zachycovali, jako celek. A až v této jednotě můžeme zřetelně vidět tendence, proudy, myšlenky, témata i stylové prostředky, jež se mu neustále vracely.“ (Maxmilián, 2023). V této části práce se budu věnovat tematickým celkům jeho tvorby, které budu ilustrovat ukázkami z jeho alb. Přestože se témata jeho tvorby opakují, každá z jeho fotek je originální a vizuálně odlišná (v albech se nenachází duplicitní snímky).

Protože Dibdiak sám své fotografie nijak nepojmenovával ani nedatoval, i já je ponechám bez názvu a budu je řadit podle témat. Většina z nich je digitálně upravována. Často do nich zasahoval i graficky nebo typograficky a sděloval více, než by bylo ze samotné fotografie zřejmé. Na jeho fotografiích lze vidět výraznou práci s barvami a posouvání křivek za hranici vkusu. (barevnost, která může působit přehnaně až rušivě, zásahy do lidského těla, Úpravami dodával fotkám svůj nezaměnitelný rukopis. Často je mezi sebou navzájem prolínal, čímž vznikla série koláží.

Ilustrace úpravy fotografií, v kterých nacházíme typické prvky Dibdiakovy tvorby. Těmi je ironičnost a posouvání námětu do extrémů (místo rozpixelovaných SPZ aut jsou rozmazaná celá vozidla). Dále je to digitální úprava a narušení klasického formátu fotografie, kdy místo běžného obdélníku pracuje s vybočením do atypického formátu.

lidé

2.4.1 Lidé

Téměř každý, kdo se účastnil brněnského kavárenského či kulturního života, by se v archivu jeho fotografií našel. Radim byl neustále mezi lidmi. Potřeboval to. Bylo to pro něj životně důležité. Dibdiak fotil umělce, známé osobnosti, bezdomovce, přátele, barmany i zcela neznámé lidi. V jeho fotografiích podle Petry Widžové jasně vyvstává jako nit „...čas a pomíjivost okamžiku, o to víc ve spojitosti s jeho osudem. Určitě taky schopnost se dobře dívat kolem sebe, chtít lidem upřímně porozumět a nesoudit je“ (Widžová, 2025).

Kromě bezejmenných lidí Dibdiak fotil i osobnosti. V jeho díle nalézáme momentky např. umělce Václava Stratila, herečky Eriky Stárkové, zpěvačky Nikoly Muchy, malíře Petra Lorenze, herce Bolka Polívky i dokonce prezidenta Václava Havla.

JENNY

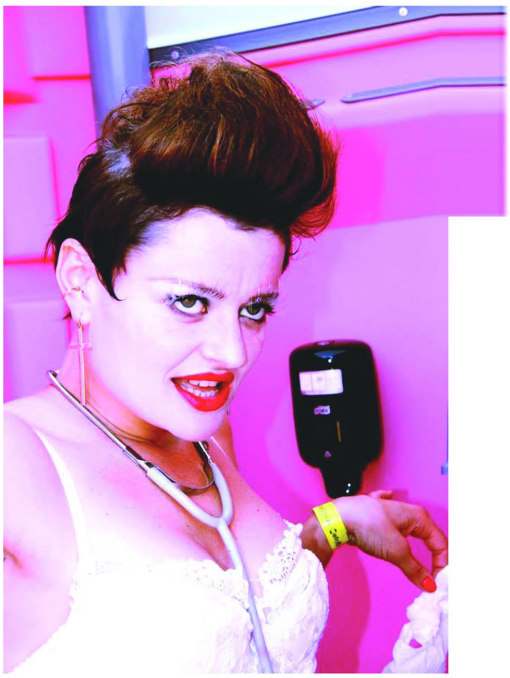

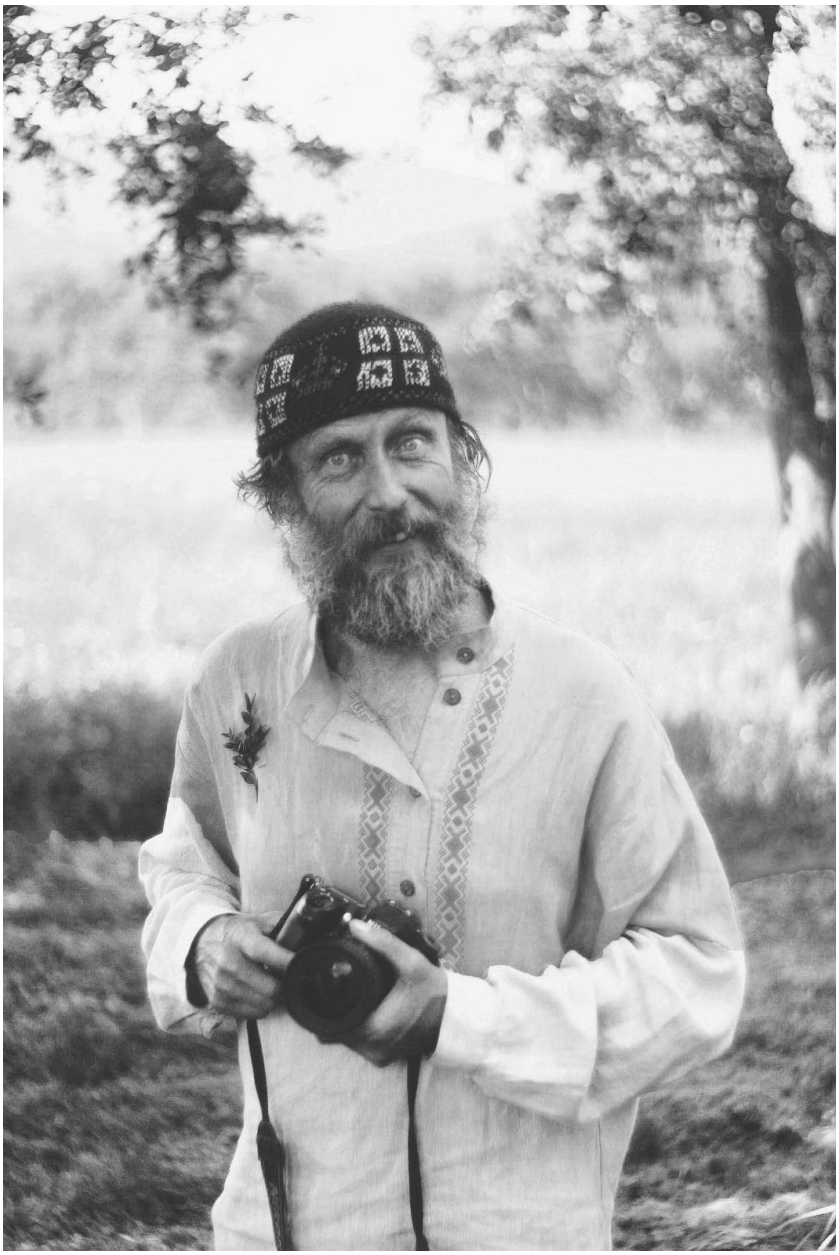

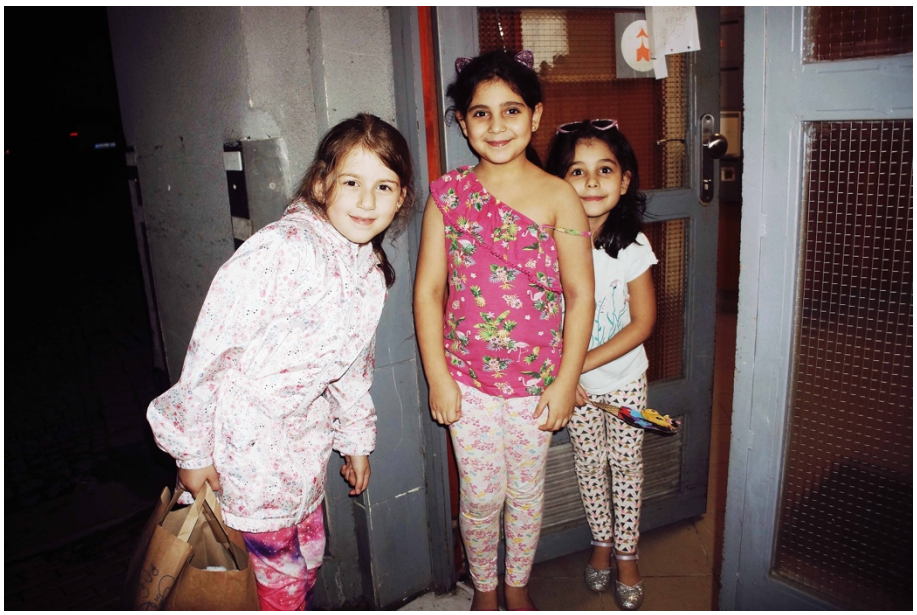

Dibdiak přítomnost dětí miloval. Rád zachycoval jejich bezprostřednost a autenticitu, líbila se mu jejich přirozenost a svoboda v chování. Rád fotil potomky svých přátel, nebo naprosto neznámé děti při hře nebo na ulici.

SPALICEK

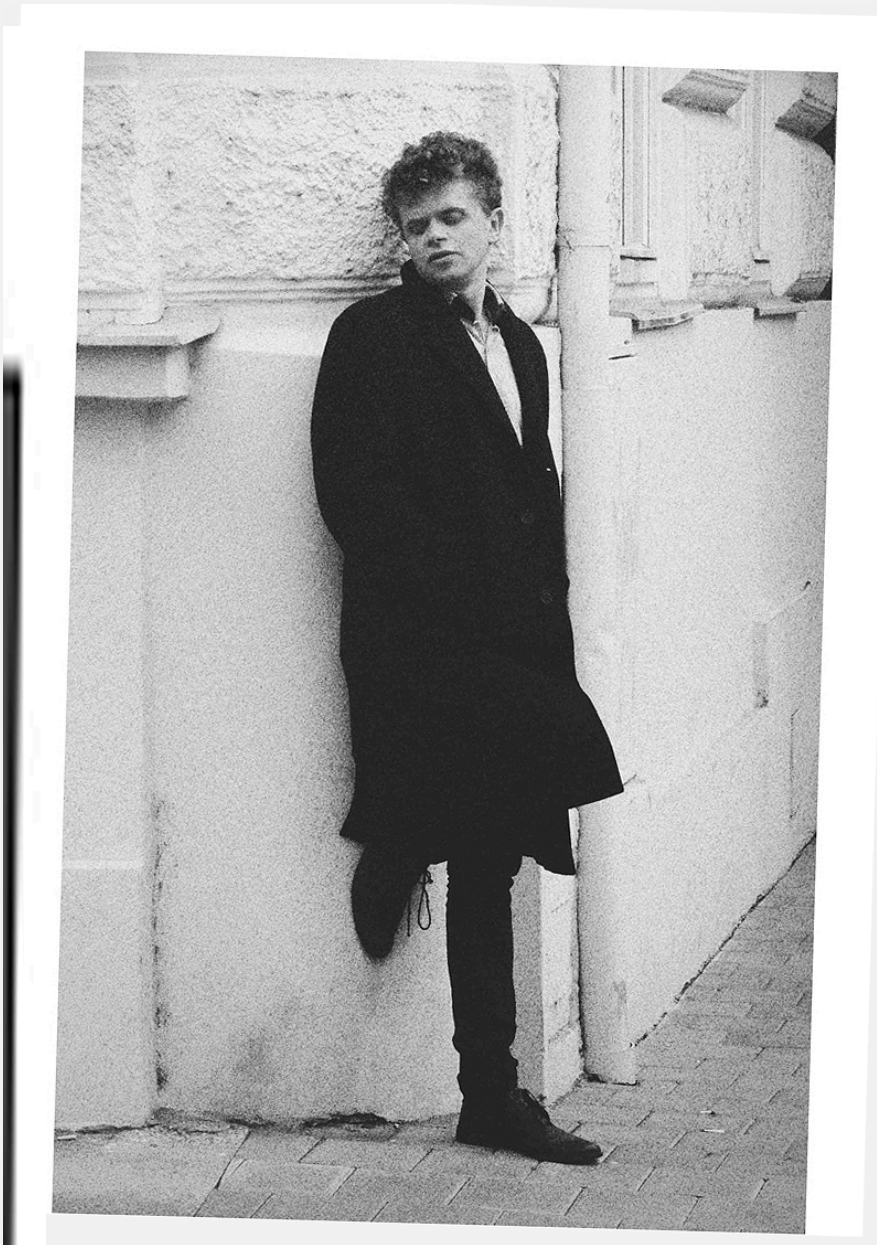

street

2.4.2 Street

Redaktor časopisu Host, Václav Maxmilián jednou poslal Dibdiakovi citát z deníků Josefa Koudelky: „Nejtěžší ze všeho fotografování je ‚street photography' — fotografování lidí. Vyrážíte ráno a doufáte, že se stane ZÁZRAK — že uděláte ‚dobrou fotografii', a většinou se to nestane. NIC neuděláte." Jeho odpověď byla: „Street je nejsnazší... for me — jde o to, komu ‚se to děje', mně ano!" Radimovi se to „prostě dělo". Město mu samo nabízelo scény, které jiní míjeli bez povšimnutí. Náhodná setkání, prchavé pohledy, dynamika ulice, a to všechno se mu skládalo do obrazů, které dokázal zachytit s lehkostí, jež působila téměř instinktivně. Nesnažil se o inscenaci, nečekal trpělivě na „rozhodující moment" - jednoduše byl součástí dění. Tam, kde jiní hledali a čekali, on už měl snímek hotový. „Mám pocit, že Radim byl u všeho a veškeré akce zaznamenal s lehkostí. Měli jste pocit, že jste tam také byli..." (Widžová, 2025).

ARTOIS

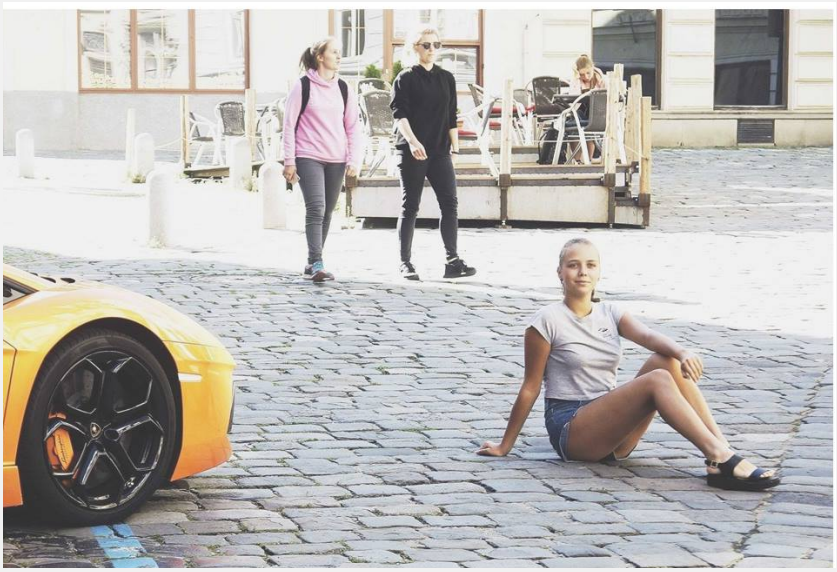

Barmani, náhodní lidé, brněnští bezdomovci, děti, nebo kamarádi a známí. Radim Dibdiak fotil bez výjimky a bez ptaní. Často jsem toho byl svědkem a později jsem se na jeho fotografiích mnohokrát našel.

ženy

2.4.3 Ženy

„Je dvojí možnost – buď: můj model je hmotou, která vytvoří mou už dříve zralou myšlenku, anebo: mi sám přinese novou myšlenku" (Drtikol in Klaricová, 1989). Pro Dibdiaka byly ženy nejkrásnější objekt, múza a inspirace tvorby. Ženy vždy Dibdiaka fascinovaly, přitahovaly, inspirovaly, mátly a znejišťovaly. Měl rád jejich přítomnost, těšil se ze společných fotek a času s nimi. Fotil ty, které měly charisma a ke kterým ho něco táhlo. Zobrazoval ale i ty, které za krásné považovány nejsou. „Je a bylo málo umělců, kteří se nebáli zobrazovat i ženy nehezké, tlusté nebo hubené" tvrdí Václav Jirů (in Mlčoch, 2001, s. 17). Dibdiak uměl ženy esteticky ocenit a v jejich přítomnosti sršel komplimenty, jako by ale vůbec nepochopil, co je to žena. „On byl vždycky hodně sexistcký, když jsme spolu fotili. Nejprve jsem nevěděla, co si o tom mám myslet. Ale pak jsem zjistila, že je to u něho normální, že je prostě takovej. Ale že je neškodnej." vzpomíná Dibdiakova modelka Natálie Pešková (2025). Póza, koláž, tělo, křivky, hra. Fotografie jako snaha uchopit a vlastnit. Dibdiak v ní pracuje s ženským tělem jako s mistrným materiálem a posouvá ji v kolážích až na hranici estetiky. Není proto divu, že jeho snímky mají šmrnc. Nedokážou ale vyjádřit ženskou duši.

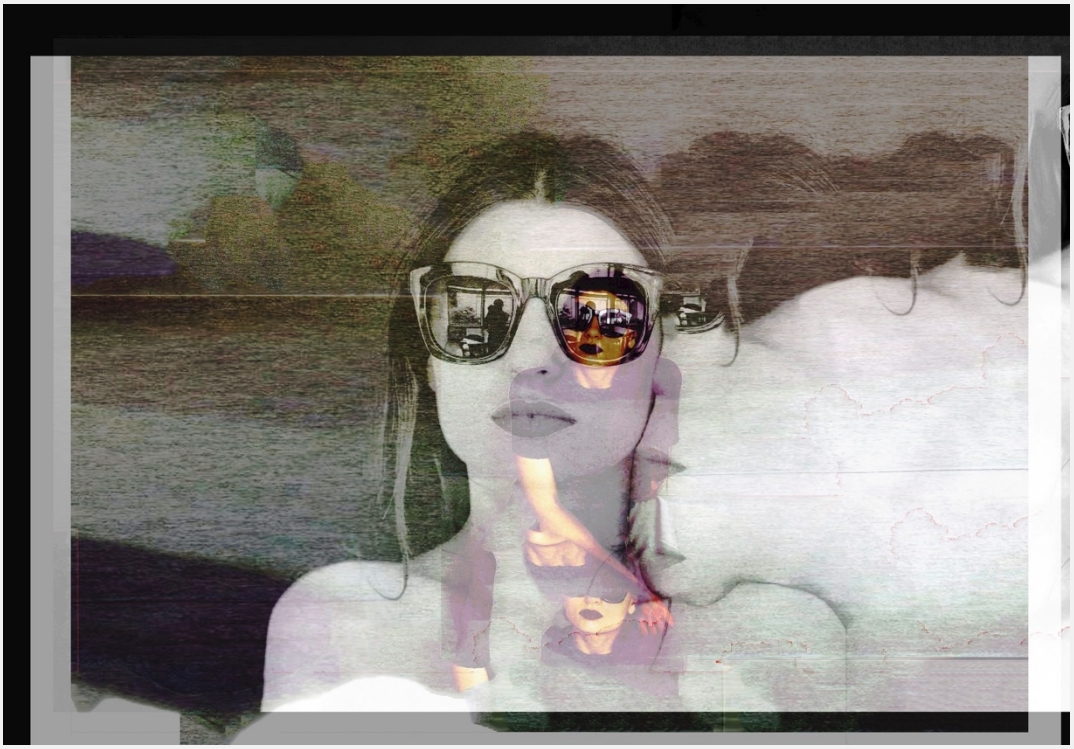

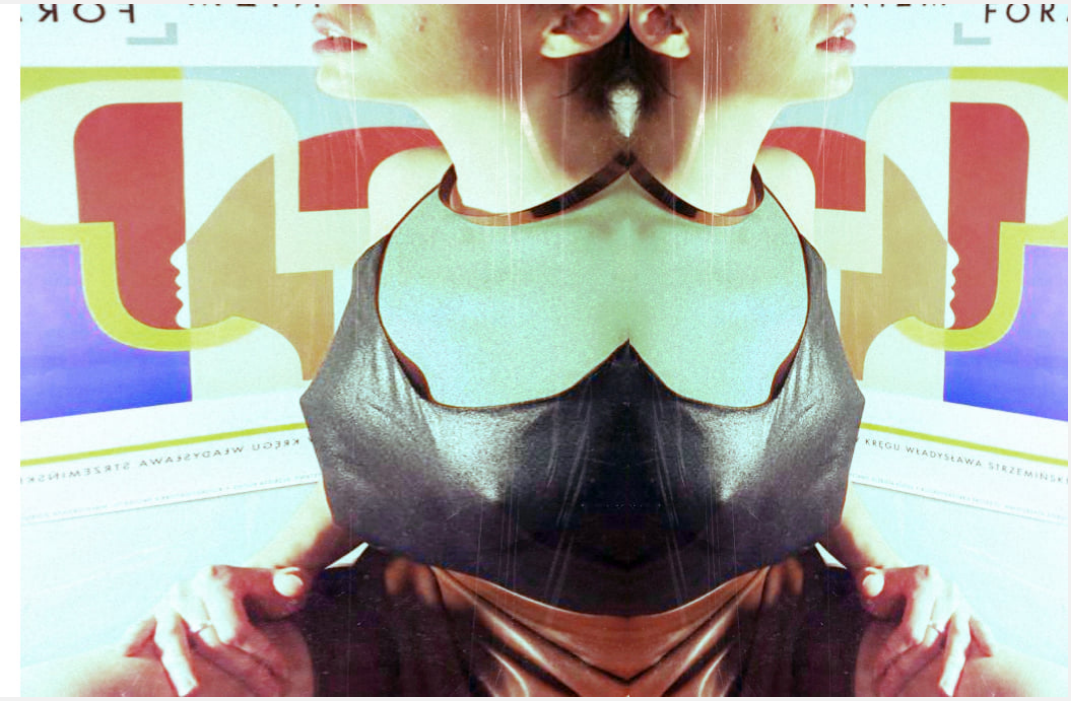

Malmsten
Malmsten
Malmsten

zlatá mládež

2.4.4 Zlatá mládež

„Vždycky se chtěl zařadit do mladší generace. Byl prostě úleťák, no“ (Natálie Pešková). Dibdiak měl pro mladé lidi zvláštní slabost. Přitahovala jej jejich mladost, svoboda a bezstarostnost a sebejistota. To, co jemu samotnému v mládí chybělo. Chtěl se teenagerům zalíbit, spřátelit se s nimi, získat jejich úctu. Měl na to své „fígle“: Přiblížil se ke skupinkám mladých a začal je fotit. Později tyto fotografie zveřejnil na sociálních sítích a označil polohu místa. Usiloval o to, aby se teenageři na fotografiích hledali, sdíleli je a označovali jej. Aby se jeho fotky dostaly do „světa zlaté mládeže“.

PODZEMNÍ DRINKY

Nicolas Garraj

Nicolas Garaj
přátelé (574) • Společní (16)

léto na poušti

2.4.5 Léto na poušti

Dibdiak žil městem. Jeho život pulzoval, byl plný lidí, náhodných setkání, okamžiků, rozhovorů. Miloval léto a plné ulice, přátele a zahrádky podniků. Stále někoho potkával, něco fotil, něco viděl a něco byl. Léto má ale i stinnou stránku. Jeho městští přátelé odcestovali na dovolené a on zůstal uprostřed samoty, uprostřed letní pouště. Tehdy se toulal vedený náhodou na industriální okraj města. Ve fotografiích vidím symbol pustiny, liduprázdného pustého místa, letní únavy a vyčerpanosti, vzdálenosti, nesmyslnosti, prázdnoty, osamělosti – místo pokušení. Místo, z kterého člověk nemůže čerpat, kde je vystavován vlastním démonům, vlastní bezradnosti, vlastním děsům. Ježíš byl pokoušen na poušti, Dibdiak byl pokoušen v létě.

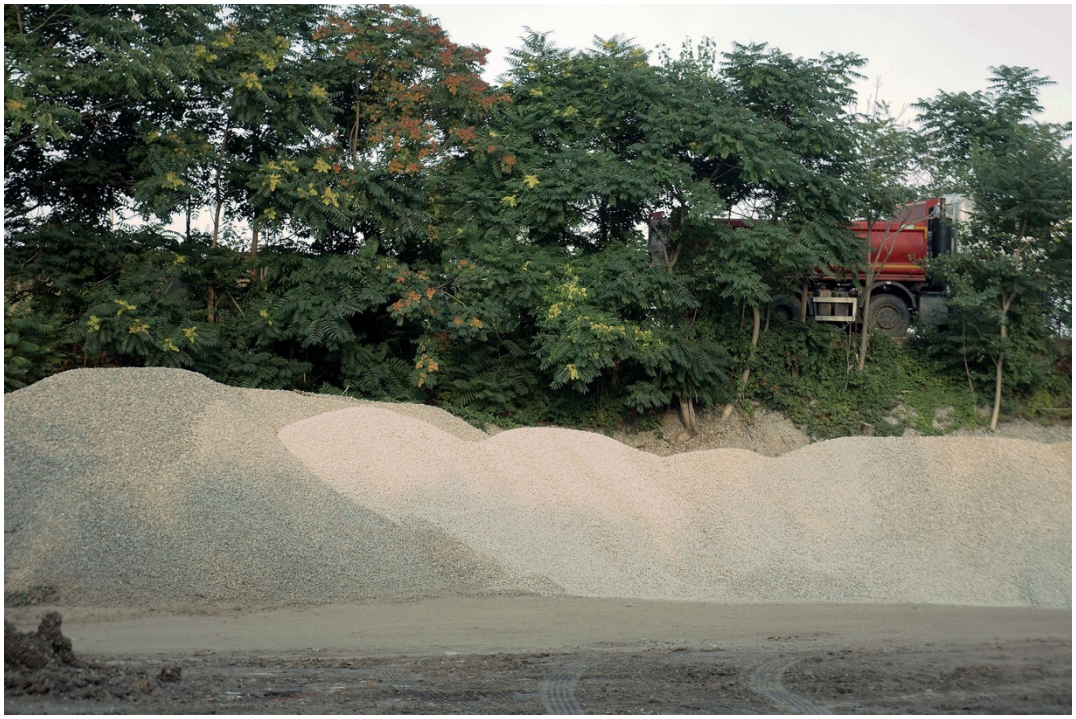

koláže

2.4.6 Koláže

Koláže jako jednou z nejautentičtějších Dibdiakových uměleckých vyjádření. V jeho rukopisu se jedná o jeden z nejtypičtějších prvků. Vyjadřuje jeho pohled na svět i vnitřní prožívání, které je u Dibdiaka ovlivněno psychickými problémy, psychedeliky a fragmentovým vnímáním reality. Do fotografií Dibdiak zasahoval graficky i typograficky, využíval výraznou barevnost. Často v nich nalezneme opakující se prvky (např. logo kapely Oasis, velmi často se objevuje i jeho zdvojená nebo ztrojená podoba). Někdy se jedná o zhmotnění nerealistických, až šílených představ a utopistických vizí (Dibdiak po užití drog, on v přítomnosti svých idolů nebo platonické lásky).

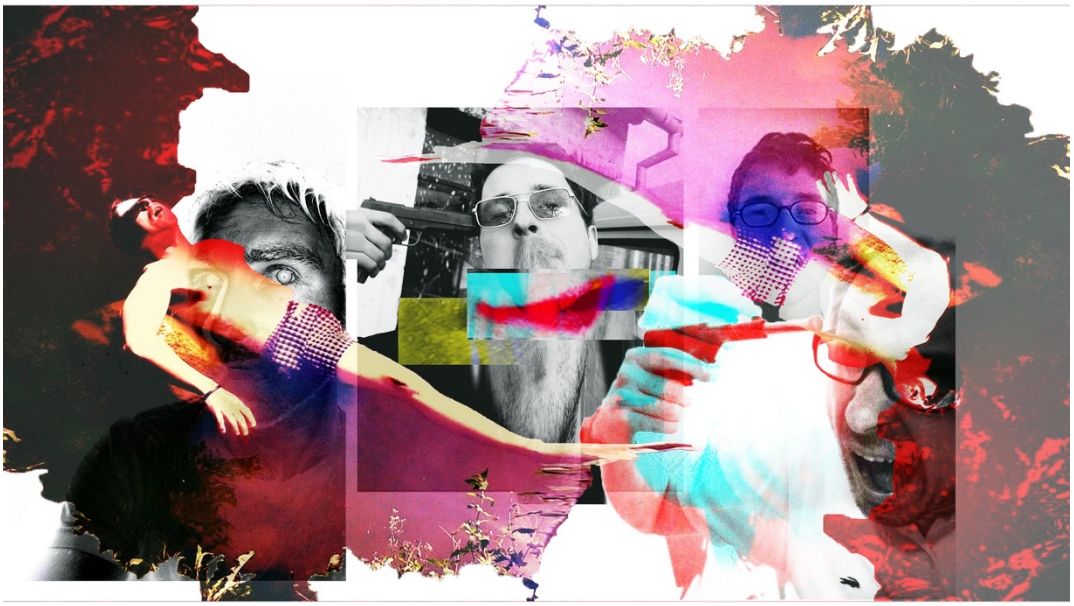

I NEED TO
BE MYSELF
I CAN'T BE
NO ONE ELS

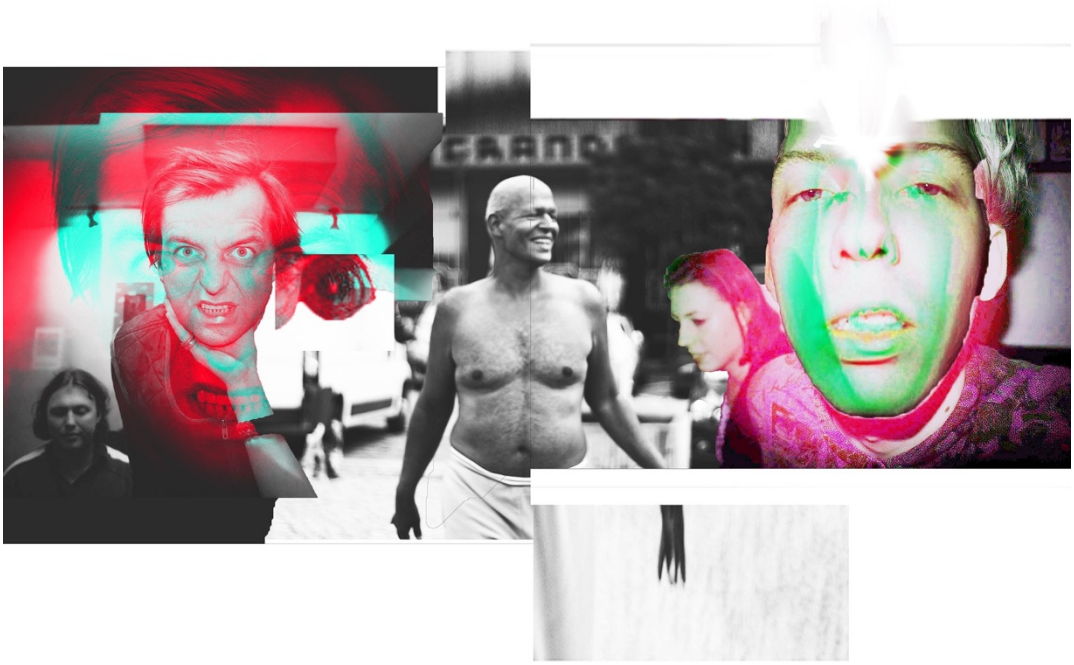

Na fotografii Dibdiak využívá barevný model CMY a kombinuje prvky žen s logem Oasis. (Pro něj typických prvků). V kolážích propojuje iluzorní představy s reálným světem.

hřbitov

2.4.7 Hřbitov

Kontroverzní série výrazně upravených fotografií z prostředí hřbitova. Proč hřbitov – místo smrti a lidské konečnosti? Nemám odpověď, ale myslím, že ani Radim by neměl. Jeho fotografické toulky jsou vedené vnitřním puzením, pocity. Jsou prostorem pro zkoumání svého bytí (nebo nebytí), místem představ, zhmotněním obav. Odkazy na smrt a sebevraždu nalezneme v Dibdiakově tvorbě častěji. Přitahován tématem, hnán a svázán vnitřními démony si často a pro něj typickou nadsázkou s tématem pohrává. Je to výsměch, skryté sebevyjádření, vnitřní manifestace, uchopení tématu? Z fotografií čiší marnost, konečnost, beznaděj, apatie, odevzdanost. Pro Dibdiaka život není aktivním usilováním a dosahováním, ale tichým pozorováním dění venku a uvnitř, ironickým komentováním a odevzdáním se „flow“.

radim
dibdiak

radim
dibdiak

my personal church

2.4.8 My personal church

„Vy vůbec nevite, co se děje, vůbec nevíte, co zažívám.“ říkal Radim svým přátelům. Série fotek odráží nejvnitřnější, nejintimnější a nejbolavější části Radimovy osobnosti. Přiléhavě se odehrávají v jeho malém bytě plném osobních předmětů. Radim jde ještě dále za hranice osobního prostoru. Tělo je chrámem, jeho tělo je jeho „Peronsal church“. Fotografie zachycené v nejdivnějších, nejbizarnějších a nejhlubších polohách jeho psychiky ovlivněné psychedeliky, jsou obrazovým záznamem duševního prožívání. Ztráta kontroly nad sebou samým, útlak, podvolení se, děsy, nejhlubší osamělost, odpor, hnus, to nejhorší z člověka uvnitř. Venku stále ten stejný Dibdiak, s posedlostí tiše zaznamenat vše bez vysvětlení a jakékoliv interpretace. Právě v těchto chvílích jde fotograf na dřeň sama sebe i na dřeň fotografie. Drtikol říká: „Umění je něco mnohem, mnohem hlubšího, něco, co vyvěrá z nitra duše, kde vše se dotýká přímo Boha” (in Birgus, 2001, s. 12). To je *Personal church* Radima Dibdiaka.

komerční zakázky

2.4.9 Komerční zakázky

Dibdiakova fotografická práce byla ceněná, podařilo se mu získat několik komerčních zakázek. Fotil fashion fotografie, svatby, alba kapel, koncerty, nebo fotografie do knihy. Podobně jako u jiných fotografií zde převládá jeho vlastní estetičnost na hranici poetiky. Oproti jeho jiné tvorbě v sobě nemají tolik náhodnosti a nedbalosti.

NOIR

Noir Voir
22. 1. 2019 ·

Máme za sebou focení s legendárním brněnským postrachem ulic Radim Dibdiak. Ačkoliv toho zatím moc napózováno nemáme a na povel super cool stylový výraz jen tak nenahodíme, fotky dopadly nad očekávání dobře. Radimovi tímto děkujeme!
--
Více z Radimovy tvorby najdete na RADIM Dibdiak / Photography /

Komentář z Facebookového statusu o zakázkovém focení. Dibdiak všechny podobné zmínky o sobě sbíral, komentoval a dále přesděloval na svém Facebookovém účtu. Byla to pro něho jediná forma

koupa-
liště

2.4.10 Koupaliště

Radim Dibdiak se v této sérii staví do role podivínského fotografa – spolurodáka Miroslava Tichého a voyeursky šmíruje na koupalištích polonahé ženy. Neděje se nic, nikdo se nestydí, všichni jsou šťastní. Je to hra, letní kratochvíle a Dibdiak to má rád. Tyto bezstarostně autentické okamžiky, kdy každý je sám sebou, sám ve svém těle, vzdalují na hony daleko všechny chmury, chaos a bolesti světa.

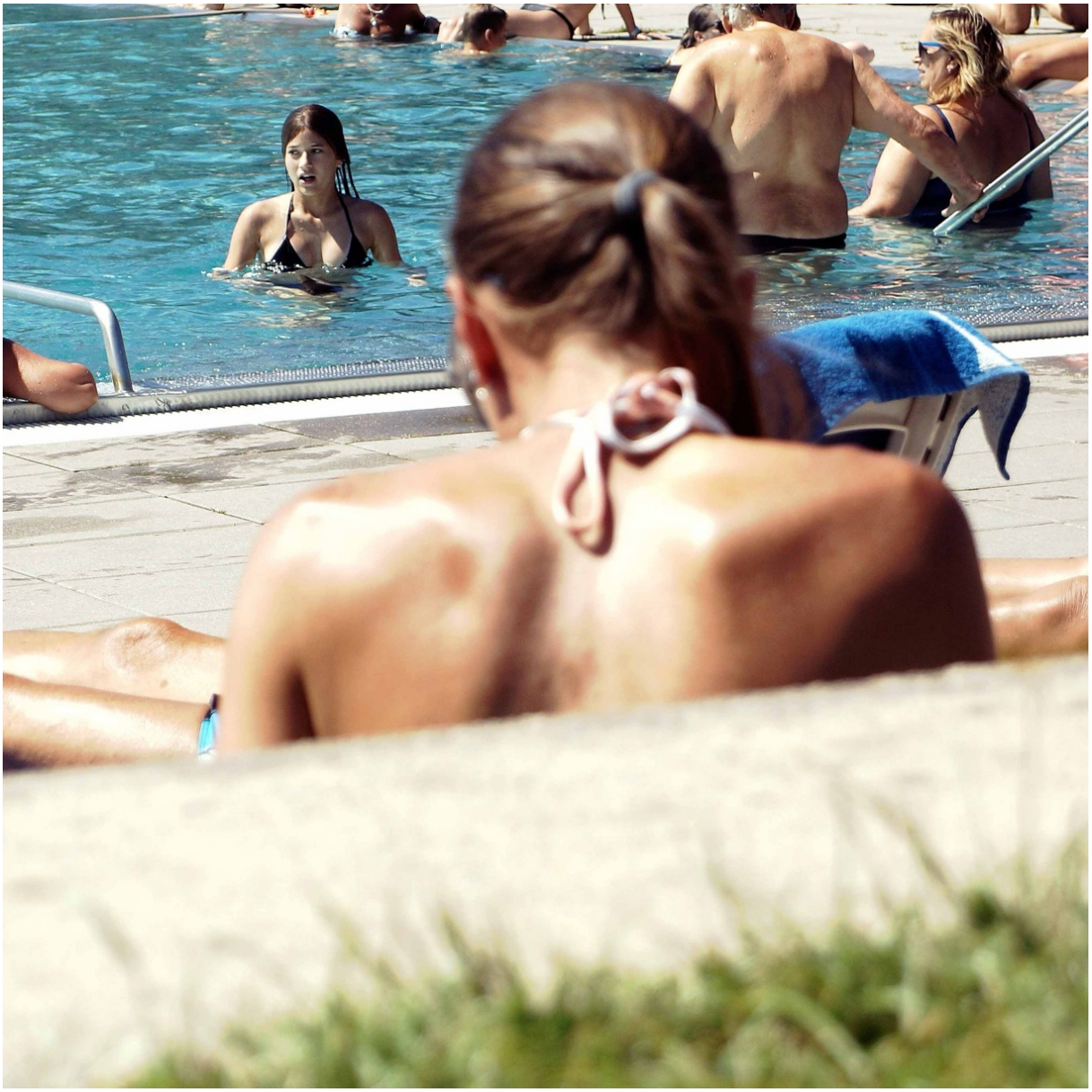

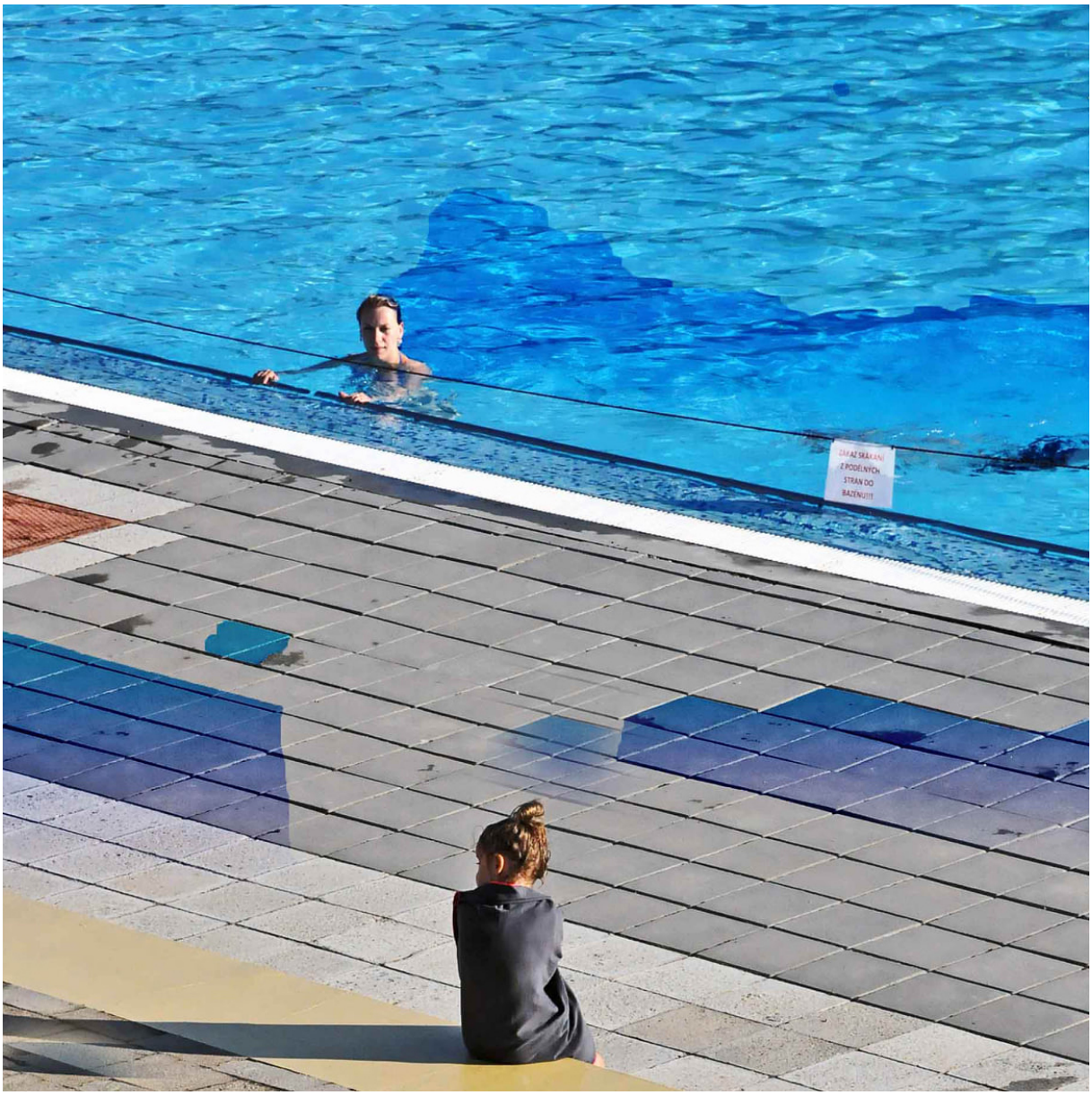

plavčík

auto-portrét

2.4.11 Autoportrét

Autoportrét – pro fotografa nejpřirozenější způsob vyjádření vnitřních stavů, sebezaznamenání, sebepochopení. Obrazové zastavení plynoucího času. Dibdiakovy snímky jsou plné jemu tak vlastní ironie. Autor se dívá sám na sebe, a přitom už to není on. Vše už bylo a fotka je jen materiál, který je možné zkoumat, se kterým si lze hrát, v kterém lze přesouvat své minulé prožitky do jiných sfér, ohýbat své vzpomínky i možnosti vlastní osobnosti (pomocí koláží). Na mnoha snímcích se Dibdidak neobjevuje jednou, ale dvakrát či třikrát. Často tím vyjadřuje hlubší pocity vnitřních konfliktů, hledání své identity a snahu najít opravdové já v protichůdných polohách osobnosti. Vícenásobné zobrazení jeho postavy může ilustrovat také rozpad běžného vnímání reality ovlivněné psychedelickými látkami. Může to také symbolizovat pocity opuštěnosti a osamělosti, nenaplněnou potřebu smysluplného opravdového dialogu a lidské blízkosti.

OSTRAVA 2023

SONY

BigBelly
SOLAR

Autoportrét je podle mého názoru pro Radima způsobem sebereflexe, snahou prozkoumat své tělo i mysl, vyjádřit svou bolest, překročit sebe samého. Často se jedná o proces hledání své vlastní identity a fotografie jsou pokusy zobrazit sebe v různých polohách.

TM

V Dibdiakových autoportrétech autor často zobrazuje sám sebe několikrát. Vidím v tom vyjádření pocitu osamělosti, potřebu komunikace a snahy o vnitřní dialog. Ve fotografiích si vytváří „společníky", kteří mohou představovat více verzí jeho osobnosti.

oasis

2.4.12 Oasis

„Co si pamatuju, hodně jsme se bavili o hudbě a mám pocit, že i ta ho v práci hodně ovlivnila.“ vzpomíná Josefína Frýbová (2025). Už od mládí Dibdiaka přitahovaly hudební bandy ze západu, zvláště pak skupina Oasis. Jejich přístup k životu mu imponoval. Jejich bezstarostnost, svoboda říkat, co si myslí, dělat, co chtějí, hrát, co se jim líbí, být obdivovaný a milovaný… Dibdiakův ideál. Dibdiak to ve své tvorbě vyjadřuje vkládáním loga Oasis do svých fotek a koláží. Ve svém obdivu jde dokonce tak daleko, že sám sebe zobrazuje společně s členy kapely pomocí fotomontáží a grafických úprav. Přestože to na první pohled může vypadat bizarně (například vidět Dibdiaka dotýkajícího se Liama Gallaghera), nelze říci, že by to byla z Dibdiakovy strany lež. Pro něj byla Oasis svět sám o sobě, stejně důležitý a reálný, jako je ten náš.

PF
201∞
www.dibdiak.wz.cz
oasis
www.dibdiak.wz.cz

oasis
oasis

(WHAT'S THE STORY) MORNING GLORY ?
RADIM
DIBDIAK
photography & graphic design
phone:
+420 608 317 702
e-mail: lotuz@volny.cz
facebook:
personal / work
oasis

LIAM
RADIM
33*

nepo-
jmeno-
vaný
soubor

2.4.13 Nepojmenovaný soubor

Bizarní série fotek z brněnské přehrady vybočuje z Dibdiakovy tvorby. K černobílým fotografiím chybí jakýkoliv komentář či vysvětlení. Jsou experimentem, podivnou hrou, snahou posunout realitu za hranice možností, propojit se s něčím nadzemským, vyjádřením vnitřní úzkosti, nebo společenské banality. Maska – v kultech jako nástroj k propojení s jinými světy, ztotožnění se s jinou bytostí, k ochraně či zastrašení – je zde posunuta do nového významu. Plynová maska symbolizuje snahu přežít v toxickém prostředí, izolaci, ztrátu vlastní identity, nebo snahu udržet svou vlastní autonomii. Voda zde může symbolizovat proměnu, ale také fluidní hranici mezi vědomím a nevědomím. Osoba s dřevem ústech evokuje divocha, instinkt, ale také umlčení, nesdělitelná tajemství šamanů. Vše je ale rámováno do prázdninového prostředí u vodní přehrady, jako by se jednalo jen o zachycení bláhového snu z horkého letního odpoledne.

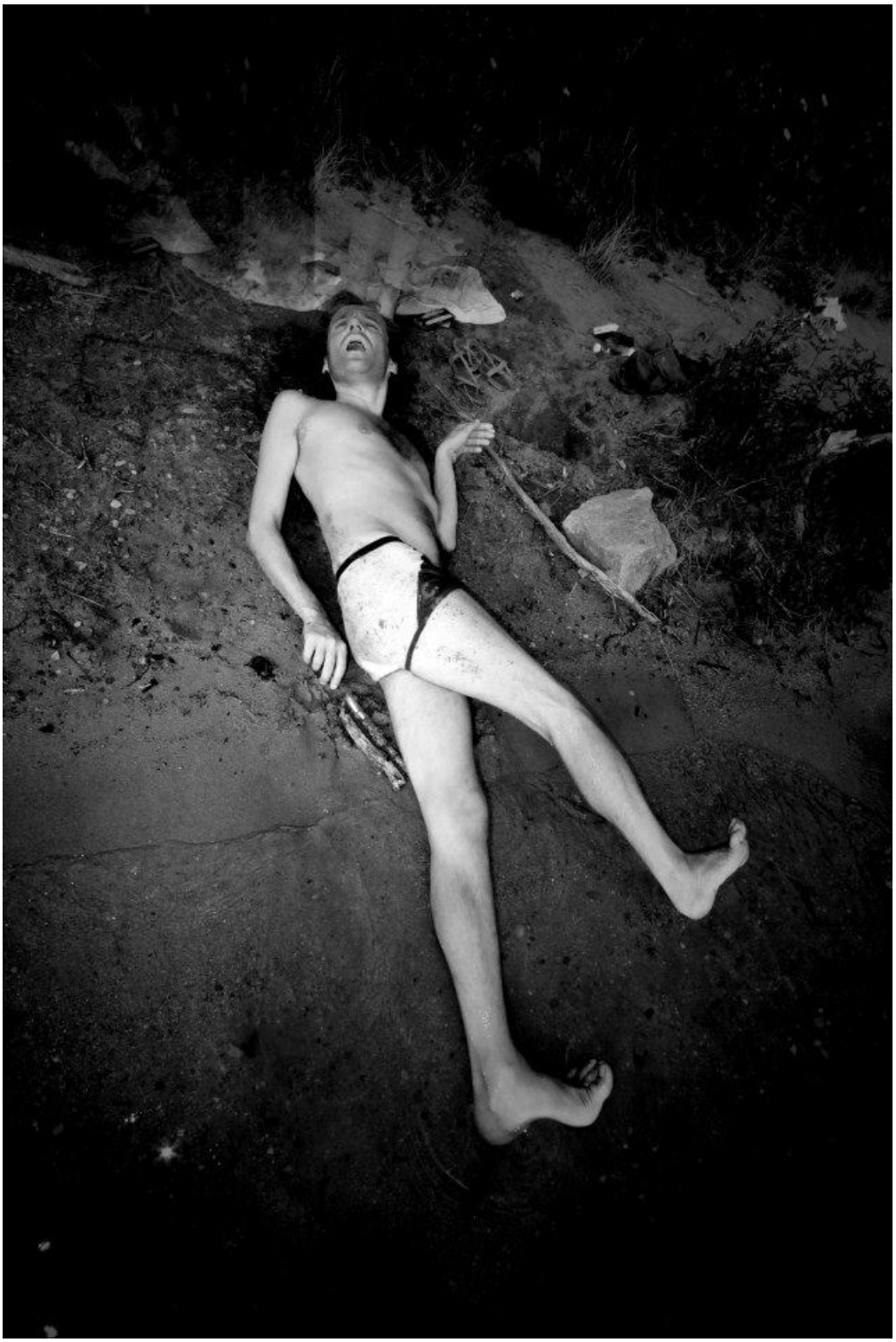

zvláštní životy

2.4.14 Zvláštní životy

Náhodní lidé. Sociální agregát. Propojení pouze časoprostorem města. Nelichotivé momentky, které vzbuzují odpor, smutek, soucit, výsměch, cynismus nebo pohoršení. Dibdiakův rukopis stojí na umění vzbudit emoce, na dokonalých pozorovacích schopnostech a na smyslu pro detail. Lidé z městských ulic jsou dávno pryč, neví o tom, že se střetli a nikdy už se nesetkají znovu. Na Dibdiakových nekvalitních snímcích ale bizarní střet životů existuje dál. Lidé zde žijí své zvláštní životy.

LA CHINATA

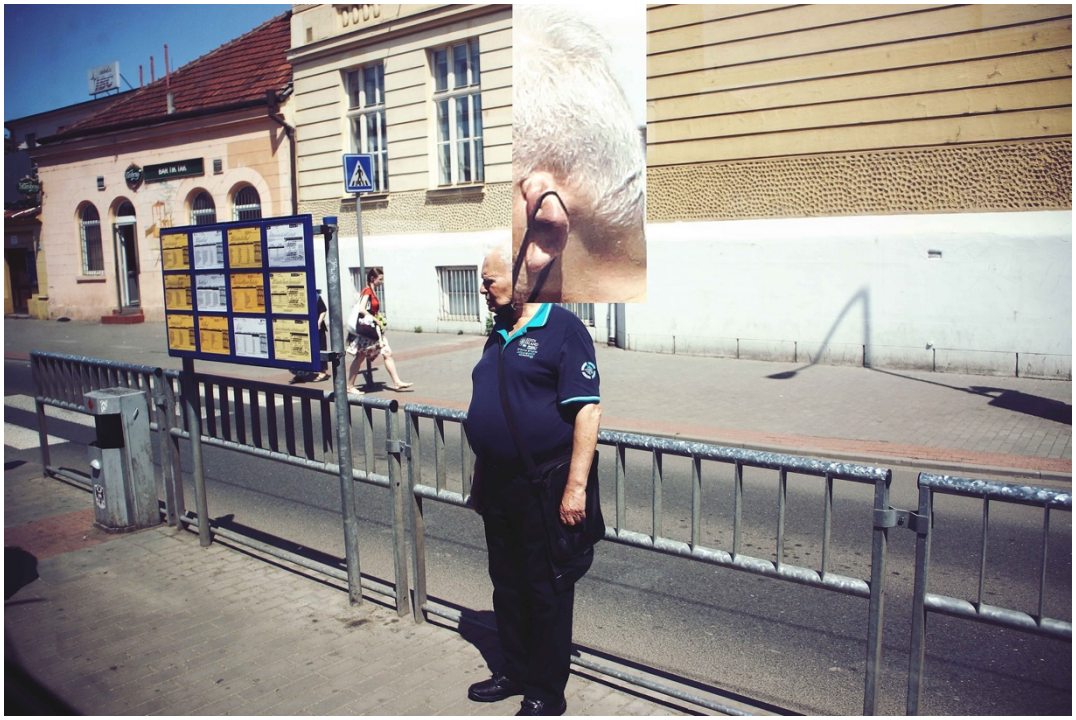

KANSKA

McD
ŠPEKÁČKY

město

2.4.15 Město

Dibdiak byl „fotograf brněnských fenoménů, postprodukční klasik, upřímný street fotograf, možná trochu voyer, ale spíš ve smyslu intenzivního pozorovatele". (Petra Widžová, Artmat, 2025). Díky skvělým pozorovatelským schopnostem dokázal uvidět v neustále pulzujícím, stimulujícím a měnícím se městě i drobné detaily, které ostatní přešli bez povšimnutí. Znal své město v jeho kráse i ošklivosti. Bylo to jeho teritorium, jeho revír. Jeho snímky proto nejsou neutrální, ale odrážejí jeho specifické vnímání. V mnohých z nich se objevují silné emoce, lehká ironie, kontrasty a napětí. Fotografie *jeho města* plní ještě jeden účel – jsou kronikou zapomenutých míst a dokumentem toku času. (A to přesto, že jsou digitálně upravovány a „přetírány" do nereálných podob.) Nesou v sobě zvláštní atmosféru starých dobrých časů, pocit přítomnosti a závan čehosi znepokojujícího, co už se nikdy nevrátí.

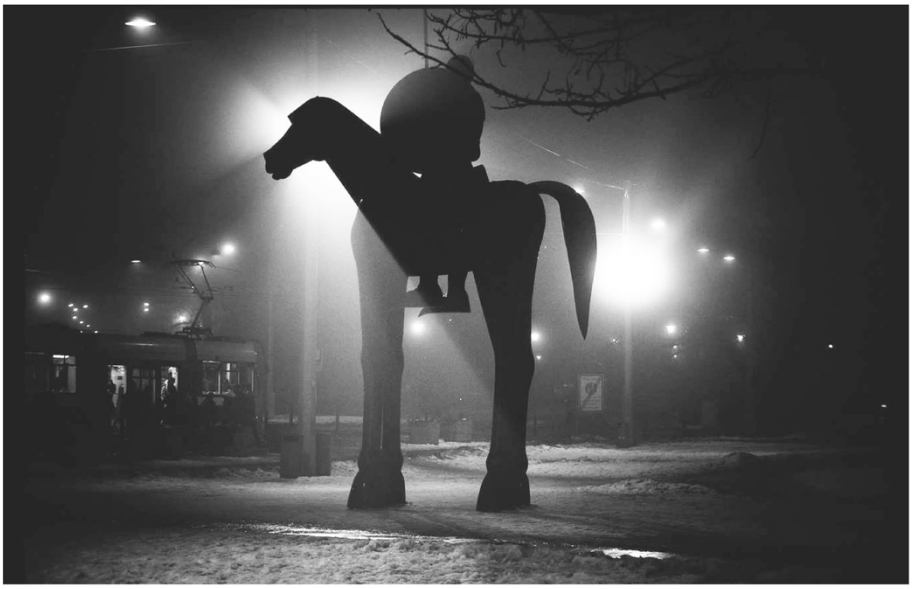

PONAVA
café & restaurant

by dibdiak

BILLA
BILLA

BOTANIKA-OBLEKARNA

Závěr

Bakalářská práce se věnovala fotografu Radimu Dibdiakovi, který byl výraznou postavou brněnské undergroundové umělecké scény. Cílem bylo přiblížit jeho osobnost a charakterizovat jeho dílo, styl a kontext jeho tvorby, což dosud nebylo komplexněji zpracováno. Zároveň jsem jeho práci zařadil do konkrétních uměleckých směrů a porovnal jeho přístup s dalšími českými umělci (tvořícími většinou ve 20. stol), kteří se rovněž věnovali street fotografii, dokumentární fotce a zaznamenávání sociálních témat. Protože jsem fotografa znal osobně a byl jeho blízkým přítelem, vycházím v práci ze svých vlastních vzpomínek, které kombinuji s osobními výpověďmi jeho známých, přátel a spolupracovníků, které jsem pro tento účel oslovil. Podařilo se mi tak zaznamenat jedinečné vzpomínky na Radima Dibdiaka, které jej ukazují v mezilidské interakci s okolím a dodávají práci plasticitu. Kromě oceňujících slov zaznívá i kritika. Radim Dibdiak zemřel vlastní rukou v noci z 12. na 13. 3. 2023 po náročném období boje s psychickými i existenčními problémy. Pro mě samotného bylo zpracování bakalářské práce dokončením procesu vyrovnání se s jeho smrtí. To, o čem se mnou kdysi rád vtipkoval: „Já se stanu slavným a ty o mě budeš psát bakalářku“ se nyní stalo skutečností. Dibdiakovy fotografie v sobě nesou hlubokou upřímnost, autenticitu, zvláštní intimitu, zachycení prchavých okamžiků lidského bytí a odraz konkrétních zkušeností, které prožíval. Zabýval se tématy osamění, identity, zranitelnosti, lidského smyslu a vnitřní ironie. Jeho dílo nelze pozorovat nezaujatě, diváka se dotýká na osobní rovině. Dibdiak nepracoval pouze s obrazem jako estetickým objektem, ale jako s nositelem emocí, osobních příběhů a vnitřního prožívání. Jeho práce je zneklidňující, hluboká a mnohovrstevnatá. Nese v sobě originalitu a na brněnské scéně nemá obdoby. Radim Dibdiak nikdy nebyl anonymním fotografem, který by se schovával za své dílo. Byl výraznou osobností, která markantně ovlivnila brněnskou scénu uměleckého undergroundu. Měl velký dar propojovat lidi a jeho spolupráce často vycházela z osobních vztahů. Tvořil tak kolem sebe specifickou komunitu, která měla vliv na brněnskou kulturu. Má velkou zásluhu také na zpřístupňování umění, protože své fotografie

vystavoval v kavárnách a městských podnicích – zkrátka tam, kde je život. Umění tak dostával i k úplně „obyčejným lidem“. Právě jeho nenucenost, přirozenost a naprostá upřímnost k němu lidi „táhla“. „Oni věděli, že moje výstavy jsou zábavný“ (Dibdiak, 2021). Vždy mu bylo lépe v pulzujících podnicích mezi lidmi, nikdy se nestal umělcem vystavujícím v konvenčních institucích „sterilní umění“.

Pro mě samotného bylo přátelství s o 18 let starším „Kašparem Dibdiakem“ velmi vzácné. Uvedl mě do brněnského undergroundového života v legendárních brněnských podnicích a kavárnách (Švanda, Trojka, Milady, Tungsram,...) Trávili jsme spolu spoustu času poflakováním se, já u kofoly, on se svým kratomem. Být v Dibdiakově přítomnosti bylo snadné – on byl zábavný, dokázal si dělat legraci ze všeho kolem i sám ze sebe. Dokázal nebrat věci vážně, žít přítomným okamžikem. Když je vám 15, je to velmi odlehčující a příjemná změna. Já už jsem v té době také fotil a fotografii začal studovat na brněnské ŠUŘ. My jsme se ale bavili o životě, na fotografii téměř nepřicházela řeč. Každopádně pro mě byl výraznou postavou, která měla vliv na můj život.

Svou osobností a tvorbou rozhodně ale ovlivnil mnohem větší množství lidí. „Určitě ovlivnil celou řadu, byla tam jemná inspirace jeho prací. Ve svých uměleckých kruzích platil za matadora, a měl na mě vliv“ vzpomíná Roman Ševčík (2025). Dodává: „Jeho tvorba mi přišla jedinečná, Radim byl originální, nepřišlo mi to jako něco, co bych znal. Byl sociální fotograf, fotil v terénu, nebyl člověk, který načančá produktové fotky, ale „terénní hardcorář“, který drtil fotku. Byl zároveň grafik, kašlal na všechny principy.“ „Myslím si, že jeho tvorba má uměleckou hodnotu a že může nastat čas jejího znovuobjevení“ (Frýbová, 2025). „Také to mám tak. Myslím, že jeho díla ještě budou objevena a budou inspirovat. Občas mám chuť mu říct o další spolupráci na projektu, ale pak mi dojde, že tady není. Těžko tomu uvěřit... ale nálada a vzpomínky z fotografií jsou naštěstí stálé.“ (Widžová, 2025)

Samostatné výstavy

2010 Pomalý bar, Brno

2012 Café Alfa, Brno

2013 Kavárna Švanda, Brno

2014 Caffetteria Pellini, Brno

2014 Femme fatale, Galeryje 9, Brno

2015 Kavárna Švanda, Brno

2015 Falk, Brno

2016 Café Muzikograf, Brno

2017 Kavárna Švanda, Brno

2017 Galeryje 9, Brno

2018 Kavárna ERA, Brno

2018 Kabinet MÚZ, Brno

2018 Stereo - Vinyl Culture Shop, Brno

2018 Falk, Brno

2019 Kavárna Švanda, Brno

2019 Erika a Vlněna, Brno

2020 Kavárna Švanda, Brno

2020 Na cestě z města do vesnice, Plevel, Praha

2020 Kavárna Švanda, Brno

Společné výstavy

2023 Café In The Ghetto, Brno

Použitá literatura a zdroje

ARTMAT. *Artmat*. Online. Artmat. 2020. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.artmat.eu/

BIRGUS, Vladimír a MLČOCH, Jan. *Česká fotografie 20. století*. Praha: KANT, 2010. ISBN 978-80-7437-026-7.

CARRABINE, Eammon. *Seeing things: Violence, voyeurism and the camera*. *Sage Journals* [online]. 2014(2), 134-158. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://doi.org/10.1177/1362480613508425

FOTOGRAFCONTEMPORARY. *Libuše Jarcovjáková*. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.fotografcontemporary.cz/libuse-jarcovjakova/

GERYCH, Jan. *Brněnský fenomén fotograf Radim Dibdiak odešel*. Online. Archspace. 2023. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.archspace.cz/brnensky-fenomen-fotograf-radim-dibdiak-odesel

JANÍČKOVÁ, Ádéla. *Artist talk I Libuše Jarcovjáková*. YouTube. 2025. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=GFO8Vdh7f00

JARCOVJÁKOVÁ, Libuše. *West Berlin*. Online. Jarcovjakova. 2012. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: http://www.jarcovjakova.com/albums/schwarze-jahre/

KLARICOVÁ, Kateřina (ed.). *František Drtikol: Výběr fotografií z celoživotního díla*. Praha: Panorama, 1989. ISBN 80-703-8047-0.

LYNN, Lucas. *Inside Outsider Art: Challenges and Opportunities for a Marginalized Genre*. Online. Scholarship. 2024. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://scholarship.law.duke.edu/dlj/vol74/iss3/4

MALÍK, Kamil [@Kamil Malík]. *Facebook*. 2023. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.facebook.com/radim.dibdiak/posts/pfbid0x2LNyjZ35cPn1k6yCYzGKfzj5j4GGAHyCo9CY5cqv8ZmmXKFi8EeSXkSLCsD9Ynhl

MAXMILIÁN, Václav. *Street je nejsnazší*. HOST. Časopis host [online]. 2023. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.h7o.cz/clanky/13584-street-je-nejsnazsi

NÁRODNÍ GALERIE PRAHA. *Výstava díla Viktora Pivovarova se otevřela veřejnosti*. Online. Ngprague. 2021. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.ngprague.cz/o-nas/novinky/vystava-dila-viktora-pivovarova-se-otevrela-verejnosti

Online zdroje

BIRGUS, Vladimír a MLČOCH, Jan. Akt v české fotografii. Praha: KANT, 2001. ISBN 80-862-1735-3.

RHODES, Colin. *Outsider art*. Online. Britannica. 2025. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.britannica.com/art/outsider-art

SANGUINETTI, Gianfranco. *Miroslav Tichý: les formes du vrai = podoby pravdy*. Praha: KANT, 2011. ISBN 978-80-7437-038-0. Dostupné také z: http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:2b338b20-96fd-11e7-82e4-005056827e52

SLOVÁČKOVÁ, Eva. *Fotograf Radim Dibdiak*. Online. Evaaslova. 2021. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://evaaslova.wixsite.com/my-site-1/post/fotograf-radim-dibdiak

ŠÍDA, Jan. *Výstava: Fotografie lidiček z ulice, člověčenství a humoru Františka Dostála*. Online. Novinky. 2023. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.novinky.cz/clanek/kultura-vystava-fotografie-lidicek-z-ulice-clovecenstvi-a-humoru-frantiska-dostala-40439240

TATE. *Outsider art*. Online. Tate. 2025. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://www.tate.org.uk/art/art-terms/o/outsider-art

TICHÝ, Miroslav. *Miroslav Tichý*. 2. vyd. FotoTorst. Praha: Torst, 2010. ISBN 978-80-7215-396-1.

TICHYFOTOGRAF. *Oficiální stránka Miroslava Tichého*. Online. 2009. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: http://www.tichyfotograf.cz/

VETCHÝ, Richard. Radim Dibdiak. Online. Artmat. 2018. [cit. 2025-04-15]. Dostupné z: https://www.artmat.eu/umelci/cesko/jana-jarosova.

VILGUS, Petr. František Dostál: Plachý fotografující (rozhovor). Online. Digiarena. 2010. [cit. 2025-04-10]. Dostupné z: https://digiarena.zive.cz/frantisek-dostal-plachy-fotografujici-rozhovor_3

Obrazové zdroje

DOSTÁL, František. Divák. Online. In: Wikipedia. Fotografie z archivu Františka Dostála. 1980. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Franti%C5%A1ek_Dost%C3%A1l_Div%C3%A1k_%281980%29.jpg

DOSTÁL, František. Untitled. Online. In: Squarespace-cdn. 1970. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5b11c538ec4eb7709370122d/1588376928195-H5MSB83BZZSKL9K9IMWG/dostal-frantisek-untitled-20-6.5x9-signed-notated-f.jpg?format=1000w

DOSTÁL, František. Untitled. Online. In: Squarespace-cdn. 1991. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: https://images.squarespace-cdn.com/content/v1/5b11c538ec4eb7709370122d/1588376317197-W4GBT011L3FQJGGMSGV2/dostal-frantisek-untitled-12-6.5x9-signed-notated-dated-f.jpg?format=2500w

DOSTÁL, František. Ze souboru letní lidé. Online. In: Mutualart. 1968 - 1990. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: https://www.mutualart.com/Artwork/ZE-SOUBORU-LETNI-LIDE/1B7C255E8F1A57ED

JARCOVJÁKOVÁ, Libuše. 1985+. Online. In: Jarcovjakova. 1985. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: http://www.jarcovjakova.com/albums/1985-1/content/0004-2/lightbox/

JARCOVJÁKOVÁ, Libuše. Killer summer. Online. In: Jarcovjakova. 1984 [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: http://www.jarcovjakova.com/albums/killer-summer/content/jarcovjakova-00051-november-08-2014/lightbox/

JARCOVJÁKOVÁ, Libuše. Mobilelife I. Online. In: Jarcovjakova. 2005. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: http://www.jarcovjakova.com/albums/2000-1/content/jarcovjakova-0132/lightbox/

JARCOVJÁKOVÁ, Libuše, 2010. Mobilelife II. In: Libuše Jarcovjáková [online]. [cit. 2025-04-16]. Dostupné z: http://www.jarcovjakova.com/albums/2010-1/content/jarcovjakova-0182/lightbox/

JARCOVJÁKOVÁ, Libuše. T-club. Online. In: Jarcovjakova. 1983-1985. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: http://www.jarcovjakova.com/albums/t-club-1983-1985/content/jarc-tclub-0024/lightbox/

JARCOVJÁKOVÁ, Libuše. T-club. Online. In: Jarcovjakova. 1983-1985. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: http://www.jarcovjakova.com/albums/t-club-1983-1985/content/tclub-varianta/lightbox/

JARCOVJÁKOVÁ, Libuše. West berlin. Online. In: Jarcovjakova. 1989. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: http://www.jarcovjakova.com/albums/schwarze-jahre/content/berlin-89-lampa-e/lightbox/

TICHÝ, Miroslav. Dívka na lavičce. Online. In: Originalarte. 70. léta. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: https://www.originalarte.com/images/2c/art-large-2c7cdc492aacc014553b908e79ebb47f.jpg

TICHÝ, Miroslav. Koupaliště. Online. In: Livebid. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: https://livebid.cz/auction/vltavin_209/detail/383

TICHÝ, Miroslav. Untitled. Online. In: Artsy. 1973. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: https://www.artsy.net/artwork/miroslav-tichy-untitled-mt-inv-no-7-8-73

TICHÝ, Miroslav. Untitled. Online. In: Vltava.rozhlas. [cit. 2025-04-14]. Dostupné z: https://vltava.rozhlas.cz/podoby-pravdy-fotografa-miroslava-ticheho-5080755

Rozhovory

Osobní rozhovor s Josefínou Frýbovou a Petrou Widžovou, Artmat, 2. 4. 2025.

Osobní rozhovor s Denisou Kujelovou, ředitelka Fait Gallery, 2. 4. 2025.

Osobní rozhovor s Václavem Maxmiliánem, redaktor časopisu Host, 10. 4. 2025.

Osobní rozhovor s Natálií Peškovou, 12. 3. 2025.

Osobní rozhovor s Janem Sedláčkem, 13. 3. 2025.

Osobní rozhovor s Romanem Ševčíkem, 19. 3. 2025.

Jmenný rejstřík

B

Birgus, Vladimír

Buxbaum, Franz

C

Carrabine, Eamonn

D

Dibdiak, Luboš

Dibdiak, Radim

Drtikol, František

Dubuffet, Jean

F

Frýbová, Josefína

G

Gallagher, Liam

Gerych, Jan

H

Horáková, Petra

J

Jančová, Marie

Jarcovjáková, Libuše

Jirů, Václav

K

Klaricová, Kateřina

Koudelka, Josef

Kujelová, Denisa

L

Lynn, Lucas

M

Malík, Kamil

Maxmilián, Václav

Mlčoch, Tomáš

P

Pivovarov, Viktor

Pešková, Natálie

R

Rhodes, Colin

S

Sanguinetti, Giulia

Sedláček, Jan

Š

Ševčík, Roman

Šída, Jan

Slováčková, Eva

T

Tichý, Miroslav

Tillmans, Wolfgang

V

Vančát, Pavel

Vetchý, Richard

Vilgus, Petr

W

Widžová, Petra

Želibský, Ján

fotograf
radim
dibdiak

Jakub Joch
Teoretická bakalářská práce

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Opava 2025
Vedoucí práce: MgA. Mgr. Roman Franc
Oponent: doc. Mgr. Josef Moucha
Počet normostran: 30
Počet úhozů: 53 783